

ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ
ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΝΕΟΜΑΡΤΥΡΟΣ
ΜΙΧΑΗΛ

(ΕΚ ΓΡΑΝΙΤΣΗΣ ΤΗΣ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ)

Συγγραφεῖσα παρὰ τοῦ Πανιερωτάτου Ἀγίου Θεσσαλονίκης ΘΕΟΝΑ
καὶ ἐπιδιορθωθείσα ὑπὸ Δ. ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ

ΤΥΠΟΥΤΑΙ ΚΑΙ ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ
ΔΑΠΑΝΗ ΚΑΙ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ

ΤΟΥ

ΣΤΕΦΑΝΟΥ Α. ΓΡΑΝΙΤΣΑ

Δημοσιογράφου

(Εἰς φόρον εὐλαβείας πρὸς τὴν μνή-
μην τοῦ Νεομάρτυρος, καὶ εἰς μνημό-
συνον τῆς Παρασκευῆς Ἀγδρείου Γρα-
νίτσα, μητρὸς τοῦ ἐκδίδοντος τὴν ἀκο-
λουθίαν ταύτην, καὶ τοῦ Γεωργίου Ι.
Γρανίτσα Διδάκτορος τῆς Ἱατρικῆς,
ἀποθανόντος ἐν Καρβασσαρᾷ τὴν 3ην
Μαΐου 1907).



ΑΘΗΝΑΙ

ΤΥΠΟΙΣ "ΑΥΓΗΣ,, ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ Α. ΠΑΠΑΣΠΥΡΟΥ

Ὅδὸς Δέκα (Στοὰ Σιμπούλου)

1908

ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΝΕΟΜΑΡΤΥΡΟΣ ΜΙΧΑΗΛ

Τῇ Πέμπτῃ τῆς διακαινησίμου ἐορτάζομεν τὴν μνή-
μην τοῦ πανενδόξου νεοφανοῦς μάρτυρος τοῦ ἐν Θεο-
σαλονίκη ἀθλήσαντος. — Ἐπειδὴ ἡ μνήμη τοῦ Ἀγίου
τυγχάνει ἐν τῇ Μεγάλῃ τεσσαρακοστῇ, μετετέθη ὑπὸ
τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας ἡ ἐορτὴ αὐτοῦ εἰς τὴν Πέμ-
πτην τῆς Διακαινησίμου.

Ἐν τῷ μικρῷ ἑσπερινῷ, ψάλλομεν Στίχ. προσόμοια δ'.

Ἦχος α'.

Πανεύφημοι μάρτυρες.

Μαρτύρων ἀγλαΐσμα φαιδρόν, Μιχαὴλ πανένδοξε, ὡς ποτα-
μόν σε χρυσόρρειθρον, βρύσιν καλλίρροον, γλυκερῶν χειμάρρων
φρέαρ πλημμυρέστατον γινώσκων τοῦ χριστοῦ, μακαρίζωσε, αὐτῷ
πρέσβευε καταρδεῦσαι μαρνανθέντα με, τῶν ἀστειῶν ἀνομβρία πρᾶ-
ξεων.

Δίς.

Δίς.

Ἐλαία κατάκαρπος Χριστοῦ ἄμπελος καρπίζουσα ῥοδονιατε
μυρίζουσα· χειμῶν ἡλίλουστος, εὐθαλής τε κῆπος, καὶ τερπνὸς
παράδεισος ὑπάρχεις μυστικὸς ἀγγελώνυμε, ταῖς οὖν ποιότησι,
ταῖς ἐκ τούτων καταγλύκανον, τὰς αἰσθήσεις ἡμῶν τὰς τοῦ πνεύ-
ματος.

Τριάδος φῶς δεύτερον ὀφθείς, καταλάμπεις, ἅγιε, τῶν εὐσε-
βῶν τὰ συστήματα, τῇ τῶν ἀγώνων σου καρτερᾷ στάσει, πυρπο-

λῶν, τοὺς δαίμονας, φλογὶ διὰ Χριστὸν πυρακτούμενος, καὶ νῦν μὴ παύσης φωτισμὸν ἡμῖν αἰτούμενος σκεδαννύντα ἐκείνων τὴν ζόφωσιν.

Δόξα ἡχος δ'.

Νεοφανὴς ἀστὴρ ἐπὶ πολὺ τὴν ἐκκλησίαν ἐφαιδρυνεν. Ὅθεν μυστικῶς ἀγαλλομένη, χορεῖαν πανέορτον συγκροτεῖ. Ὁ γὰρ ἀθλοφόρος τοῦ Χριστοῦ Μιχαὴλ οὐκ ἔδυ ἀποκρυβεῖς διὰ τῆς ἀθλήσεως, ἥπερ ἀνίσχει ἀδιαλείπτως, τοὺς πιστοὺς καταυγάζων, ἐν θεοῖς ταῖς ἀγλαΐαις καὶ μεσουρανῶν δὲ οἰονεῖ, τῇ ἐτησίῳ μνήμῃ τῇ κατ' αὐτὸν λαμπρότερος ἑαυτοῦ ἀναφαίνεται, καὶ δαφιλέστερον ἐκχέει τοῖς ἐορτάζουσι τὰς ἀκτῖνας τῶν χαρισμάτων, οὓς ταῖς πρεσβείαις, Κύριε, τῶν ἱκετῶν σου ἐπιμελήθητι.

Καὶ νῦν Θεοτοκίον.

Ὡς γενναῖον ἐν μάρτυσι.

Θεοτόκε πανύμνητε, σὺν υἱὸν προθρηνήσασα τῇ σαρκὶ νεκρούμενον, καὶ ὡς ἄνθρωπον ἐκτεθαμμένον τῷ μνήματι, εὐφράνθητι σήμερον, ἐπ' αὐτῷ θεοπρεπῶς ἀνασπάντι τοῦ μνήματος καὶ λυτρώσαντι οὓς κατεῖχεν ὁ ἄδης πρὶν δεσμίους, καὶ εἰς χώραν παραδείσου, μεταγαγόντι εὐφρόσυνον.

Εἰς τὸν στίχον.

Ἦχος β'. Οἶκος τοῦ Εὐφραθᾶ.

Δεῦτε ἐμιληταί, Χριστοῦ, τοῦ ἀθλοφόρου, τοῦ ἡμετέρου σύμπνου, τὴν μνήμην, Μιχαὴλ, φαιδρῶς συνεορτάσατε.

Στίχος. Δίκαιος ὡς φοῖνιξ.

Ἦκατε καὶ αὐταί, αἱ στρατιαὶ ἀγγέλων τοῦ Μιχαὴλ ἐξόχως τοῦ τούτων πρωτοστάτου, αἰνέσατε τὸν ὁμώνυμον.

Στίχος. Θαυμαστὸς ὁ Θεὸς ἐν τοῖς...

Δράμωμεν καὶ ἡμεῖς, τῶν εὐσεβῶν τὰ στίφη, σὺν κρότοις Μιχαὴλ, τελέσαι τοῦ οἰκέτου προστάτου τὴν πανήγυριν.

Δόξα πατρί. Ὅμοιον.

Σέλας τρισοφάες, πάτερ υἱὲ καὶ πνεῦμα, πρεσβείαις Μιχαὴλ, τοῦ σοῦ πιστοῦ ἱκέτου διάσωσον τὴν ποίμνην σου.

Καὶ νῦν ὁμοιον.

Μῆτερ τοῦ Ἰησοῦ μετὰ τοῦ Μιχαὴλ, τοῦ θεοῦ ἀθλοφόρου, ἡμῖν τοῖς κατακρίτοις, τὸν κτίστην ἐμειλοσθε.—

Ἀπολυτίκιον ἡχος α'.

Ὡς ζύμη πεφυρμένη τῇ παλάμῃ τοῦ κτίσαντος ὑπὸ τῶν ἀνόμων παμμάκαρ, τῷ πυρὶ παραδέδοσαι. Ὀπτώμενος οὖν διὰ Χριστόν, ὥς ἄρτος ἡδύτατος αὐτοῦ, προσηνέχθης τῇ τραπέζῃ, καὶ συνεστῶς ποικίλων ἐξ ἀρωμάτων τέρπεις τῇ εὐωδίᾳ τοὺς ἐν γῇ τέρπεις τοὺς εἰς τὰ οὐράνια, τέρπεις τὸν ἀγωνοθέτην σου πάντων ἐπέκεινα.—

Ὅμοιον ἀπολυτίκιον τοῦ ἁγίου.

Ποιηθὲν ὑπὸ Λαμ. Παπαντωνίου ἐν ἔτει 1881.— *ἡχος α'.*

Τῶν Ἀγράφων τὸν γόνον καὶ Ἑλλάδος ἀγλαΐσμα, τῆς Θεσσαλονίκης τὸ κλέος, Μιχαὴλ τὸν Θεορρήμονα, τὸν τῶν ἀσεβῶν τὴν πλάνην ἐλέγξαντα, καὶ ἐν κριτηρίῳ ἀνόμων, εὐθαρσῶς Θεολογήσαντα, τὸν ἐν εἰρκτῇ τὸν Χριστὸν Θεσάμενον, καὶ παρ' αὐτοῦ τὴν ἰσχὺν κομισάμενον· τὸν ἐν πυρὶ διὰ Χριστὸν ὀλοκαυτωθέντα, καὶ εὐωδίᾳ τὸ σύμπαν καὶ τὸν κτίστην τέρποντα· τὸν ὄντως μέγαν καὶ ἔνδοξον τοῦτον μάρτυρα, ἐγκωμίοις εὐφημήσωμεν.—

Καὶ ἀπόλυσις.

ΣΗΜ. Ἐν τῇ ἀκολουθίᾳ δέον νὰ προτιμᾶται τὸ δεῦτερον ἀπολυτίκιον, διότι καὶ τῆς πατρίδος τοῦ Ἁγίου ποιεῖται μνηεῖον καὶ ἐκτενέστερον τὰ τοῦ μαρτυρίου αὐτοῦ ἀναφέρει.

Τυπικόν.

**Εἰς τύχοι ἡ ἑορτὴ τοῦ ἁγ. Μιχαὴλ τῇ ΚΤ'. Ἀπρι-
λίου, τοῦ ἁγ. Γεωργίου, ψάλ. ἡ ἀκολουθία τῶν ἁγίων
μετὰ τῶν ἀναστασίμων ὡς ἐξῆς :**

Τῇ τετάρτῃ κῆς διακαινησίμου ἑσπέρας. Ἀντὶ τοῦ Εὐλόγητοῦ. Τὸ
Δόξα. τῇ ἁγίᾳ καὶ ζωοποιῷ, τὸ Χριστὸς ἀνέστη, ἐκ τοῦ Ἱεροῦ τρις,
λέγοντος τοῦ ἱερέως τοὺς στίχους καὶ αὐθις ἐκ τοῦ Ἱεροῦ τὸ Χριστὸς
ἀνέστη καὶ οἱ χοροὶ τὸ τέλος, Καὶ τοῖς ἐν τοῖς μνήμασι. Ἡ συναπτὴ
Εἰς τὸ Κύριε ἐκέκραξα ψάλ. ἀναστάσιμα δ'. ἤχος πλ. α'.

Διὰ τοῦ τιμίου σου σταυροῦ Χριστὲ διάβολον ῥήσυσας.....
Ἐπὶ τὴν ἀνάστασιν διδούς.....

Μέγα θαῦμα ὁ τῶν ἀοράτων.....
Ἐσπερινὴν προσκύνησιν.....

καὶ τοῦ ἁγ. Γεωργίου Γ'. καὶ τοῦ ἁγ. Μιχαὴλ Γ'. Δόξα, τοῦ ἁγ. Γεωρ-
γίου, Καὶ νῦν, ἐν τῇ Ἐρυθρᾷ θαλάσῃ τῆς ἀπειρογάμου νόμφης. —

Εἰσοδος. Φῶς ἱλαρόν, τὸ προκείμε. Ἐνώτισε ὁ Θεός. Καὶ τὰ ἀναγνώ-
σματα τοῦ ἁγ. Γεωργίου. εἰς τὸν στίχον τὸ ἀναστάσιμον σιχηρόν. Σὺ
τὸν σαρκωθέντα σωτήρα Χριστόν, καὶ τὸ Πάσχα ἱερόν. Δόξα τοῦ ἁγ.
Μιχαὴλ, καὶ νῦν, ἀναστάσεως ἡμέρα Τὸ Χριστὸς ἀνέστη, Καὶ τὰ ἀπο-
λυτικά τῶν ἁγίων καὶ αὐθις Χριστὸς ἀνέστη. Καὶ ἀπόλυσις. —

Τῷ δὲ πρωτῇ τῇ Πέμπτῃ τὸ Χριστὸς ἀνέστη μετὰ τῶν στίχων ὡς ἐν τῷ
ἑσπερινῷ μετὰ τὴν συναπτὴν, ψάλ- οἱ ἀναβαθμοὶ τοῦ δ'. ἤχου, ἐκνεό-
τητός μου κ.λ.π. Προκείμενον. Δίκαιος ὡς φοῖνιξ ἀνθίσει. Πᾶσα πνοή
καὶ τὸ Εὐαγγέλιον. Προσέχετε ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων. Τὸ ἀνάστασιν Χρι-
στοῦ θεασάμενοι ἅπαξ, αὐθις Δόξα ταῖς τῶν ἀθλοφόρων Πρεσβείαις.
Καὶ νῦν, ταῖς τῆς Θεοτόκου Πρεσβείαις, Στίχ. ἐλεῆμον ἐλεησόν με ὁ
Θεός. Καὶ τὸ ἰδιόμελον τοῦ ἁγίου Γεωργίου, καὶ τοῦ ἁγίου Μιχαὴλ
ζήτηε εἰς τὴν λιτὴν. Σῶσον ὁ Θεός τὸν λαόν σου. Κύριε ἐλέησον 12
ἐλέει καὶ οἰκτιρμοῖς· ἅμα ὁ Κανὼν τοῦ Πάσχα, καὶ τῶν ἁγ. ἀνὰ δ'.
ἡ καταβασία ὁμοῦ κ.λ.π. ὡς σύνηθες ἐν ἐκάστῃ ὥδῃ ἀπὸ Γ'. φῶδης,
καὶ τὸ κοντάκιον τοῦ Πάτχα, χύμα, ἀφ' ἑκτῆς, Κοντάκιον τοῦ ἁγίου
Γεωργίου, οἱ στίχοι εἰς τὸ τέλος. Τὸ ἀνάστασιν Χριστοῦ, ἐκ τρίτου. Καὶ

τὸ Ἀναστάς ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τοῦ τάφου ἅπαξ, ὡς σύνηθες. Εἶτα
ψάλ. ἡ ζ'. ἡ Η' καὶ ἡ Θ' τοῦ Πάσχα, μετὰ τῶν μεγαλυναρίων, καὶ
καὶ τῶν ἁγίων ἀνὰ δ'. στίχους· ἅγιε τοῦ Θεοῦ· Δόξα. Μεγάλυνον ψυχὴ
μου τῆς τρισυποστάτου. Καὶ νῦν, Χαῖρε παρθένε χαῖρε. Ἐξαποστ. τοῦ
Πάσχα, καὶ τῶν ἁγίων ἀτὰ ἐν αὐθις τοῦ Πάσχα· εἰς τοὺς Αἰνους, ἀνα-
στάσιμα Β'. καὶ ἀνὰ τρίτῃ ἐκ τῶν ἁγίων, μετὰ τῶν σιχ. Δίκαιος ὡς
φοῖνιξ· ἀνθήσει. τοῖς ἁγίαις τοῖς ἐν τῇ γῇ αὐτοῦ, Καὶ τὸ Πάσχα ἱερόν.
Δόξα τοῦ ἁγ. Γεωργίου. Καὶ νῦν ἀναστάσεως ἡμέρα· τὸ Χριστὸς ἀνέ-
στη Γ'. καὶ εὐλόγησις· τὸ Χριστὸς ἀνέστη μετὰ τῶν στίχων αὐτοῦ.

Εἰς τὴν λειτουργίαν τὰ ἀντίφωνα τοῦ Πάσχα, τὸ εἰσοδικόν, Χριστὸς
ἀνέστη, ἡ ὑπακοή, τὰ τροπάρια τῶν ἁγίων, καὶ τὸ κοντάκιον τοῦ Πά-
σχα. Ὅσοι εἰς Χριστὸν ἐβαπτίσθητε, Ὁ ἀπόστολος, Εὐαγγέλιον. Καὶ
κοινωνικὸν τῶν ἁγ. Χριστὸς ἀνέστη καὶ ἀπόλυσις. —

**Ἡ ἀκολουθία τοῦ ἁγίου Μιχαὴλ τῇ Τετάρτῃ τῆς
Διακαινησίμου ἑσπέρας. Ἐν τῷ μεγάλῳ ἑσπερινῷ.**

Ἀντὶ εὐλόγητοῦ, Δόξα τῇ ἁγίᾳ καὶ ὁμοουσίῳ. Καὶ ψάλ. τὸ Χριστὸς ἀ-
νέστη, μετὰ τῶν στίχων αὐτοῦ, εἶτα ἡ συναπτὴ.

Εἰς τὸ Κύριε ἐκέκραξα, ψάλ. ἀναστάσιμα δ'. καὶ τοῦ Ἀγ. Μιχαὴλ τὰ
ἐπόμενα εἰς ἐξ (5).

Ἤχος πλ. δ'.

Ὡ τοῦ παραδόξου θαύματος.

Ὡ τοῦ παραδόξου θαύματος, ὁ λαμπρὸς ἀριστεύς, Μιχαὴλ
ὁ Χριστόθαλος, ἐν τῇ μνήμῃ σήμερον, τῆς αὐτοῦ ἐναθλήσεως,
οὐκ αὐτὸς μᾶλλον παρ' ἡμῶν ἄδεται, τῆς ἐκκλησίας Χριστοῦ τὸ
πλήρωμα καταλαμπρύνεται, νεωστὶ ἀθλήσαντος αἵρετικοί, ὅθεν νῦν
ἐμβρόντητοι ἀποδεικνύονται.

Ὅμοιον.

Ὡ τοῦ παραδόξου θαύματος, τὸ νεορῶς ἐν σοὶ πῦρ, τὸ πρὸς
πόθον τοῦ Κτίστου σου, μὴ ἀλγεῖν κατέπειθεν ἐκ τοῦ ἐνύλως φλο-

γίζοντος· διὸ καὶ ἤρως φλεχθῆναι τάχιστα, καὶ διαβῆναι πρὸς τὸν ποθοῦμενον, οὖν τῇ λαμπρότητι Μιχαὴλ τερπόμενος διηνεκῶς, τῶν μακαριζόντων σε, μάρτυς μνημόνευε.

Ὅμοιον.

Ὡ τοῦ παραδόξου θαύματος, πῶς ἡ σεπτὴ ἑορτὴ, Μιχαὴλ τοῦ ἐν μάρτυσιν, ἀγλαῶς ἐμπρέποντος, τῇ λαμπρᾷ ὠραίζεται, ὧν ἐκατέρωθεν, ἄνθη νῦν δρεψάμενοι θεοπρεπῶς, τοῦτον καταστέψωμεν, ὡς ἀριστεύσαντα.

Στάσις δευτέρα.

Ἦχος Βος Ποίοις εὐφημῶν στέμμασιν...

Δεῦτε τοῦ Μιχαὴλ σήμερον τὴν πανσεδάσμιον ταύτην ἡμέραν, συνεπικροτήσατε ᾄσμασιν, καὶ λαμπροφανεῖς ἐορτάσατε τῶν ἀγίων σύμπασα χορεῖα, ἀγγέλων, τὰ μυριάριθμα στρατεύματα, μαρτύρων τὸ ἀγιδέλεκτον συνάθροισμα, ὡς τὸν Χριστὸν παρρησία, ποιητὴν τῶν ὅλων. Θεὸν λόγον καὶ λυτρωτὴν, πατρὶ ὁμοούσιον, καὶ πνεύματι ἀποδείξαντος.

Ὅμοιον

Δεῦτε τῶν εὐσεβῶν ἅπαντα ἡ ὁμήγυρις ἀνευφημείτω, τὸν τροπαιοφόρον ἐν μάρτυσι, καὶ τρισαριστέα ἀήττητον, Μιχαὴλ τὸν νέον ἀθλοφόρον. Τὸν πύργον τὸν ἀδαμάντινον τῆς πίστεως, τὸ ξένον τῆς καρτερίας καλλιέργημα, τὸν ὡς κηρὸν ἐκκαέντα ἐν πυρὶ φλογώδει, τὸν δι' οὗ ὡς ἄρτος ἡδύς, καὶ θῦμα εὐπρόσδεκτον Κυρίῳ νῦν προσαγόμενον.

Τίνα τὰ φοβερά ῥήματα ἃ προσείρηκε Χριστὸς φανείς σοι, συνεπιρωαννῶν τῷ Πνεύματι, καὶ προκαταρτίζων τῷ σώματι, εἰς συμπλήρωσιν τοῦ μαρτυρίου, ἐγὼ σοι τὸν σταυρικὸν ὑπέστην θάνατον· καὶ σύ μοι τὴν τοῦ πυρὸς μοι δώτης κάμινον καὶ κληρο-

νόμος ὁφθῇσει σὺν ἐμοὶ τῶν ἄνω· τῷ δι' οὗ ἐχθρὸς ὁ κοινὸς εἰς τέλος νενίκηται παρὰ σοῦ καὶ ὅλος νενέκρωται.

Δόξα ἡχος πλ. β'.

Εἰ καὶ τῶν ζώων, ὧν εἶδεν Ἰεζεκιήλ, αἱ πτέρυγες εἰς τὰ ἄνω ἐπέτοντο, εἰς δεῖγμα τῶν μαρτυρικῶν ἀριστείων, αἱ οὐρανόθεν μόνον περιμένουσαι τὰ ἐγκώμια· ἡμεῖς ἀλλ' ὅμως ποθ' ὁμοῖσθαι τούτῳ ἐπιβαλλόμεθα. Χαίροις λέγοντες, Μιχαὴλ ἀριστεῦ, ὁ ἐκουσίως χωρήσας πρὸς τοὺς ἀγῶνας τοῦ μαρτυρίου καὶ ἐγκαινίσας ἐπ' ἐσχάτων τῶν χρόνων, τὴν προθυμίαν τῶν Χριστιανῶν ἀθλητῶν. Χαίροις ὁ ἐν τῇ φρουρᾷ τὸν Δεσπότην σου Χριστὸν θεασάμενος, καὶ θεσπεσίων αὐτοῦ Χρησμῶν καταξιωθείς, εἰς θάρσος ἀπλετον τῆς ἀθλήσεως ἐναγόντων· χαίροις ὁ τῷ πυρὶ ὀλοκαυτωθεὶς διὰ τὸν κτίστην σου, καὶ τοῦτον ὡς ἄρτος ἡδύς προσενεχθεὶς τῇ τραπέζῃ, αὐτὸν ἰκέτευε ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Καὶ νῦν ἡχος πλ. α'.

Ἐν τῇ ἐρυθρᾷ θαμάσῃ

Εἴσοδος

Φῶς ἱλαρόν.

Τὸ προκείμενον τοῦ Πεντηκοσταρίου καὶ τὰ ἀναγνώσματα τῆς ΚΓ' Ἀπριλίου τοῦ ἁγίου Γεωργίου.—

Εἰς τὸν στίχον.

Ψαλ. τὸ ἀνασιτάσιμον στιχηρὸν ἡχος πλ. α'.

Σὲ τὸν Σαρκοθέντα Σωτῆρα Χριστόν.

Καὶ τὸ Πάσχα ἱερὸν κλπ.

Δόξα, τοῦ ἁγίου. ἡχος α'.

Ὡ τῆς γενναίας καὶ ἀδαμαντίνου σου ψυχῆς, Μιχαὴλ ἀξιόμνητε. Ἐρῶν γὰρ τοῦ ἐρᾶσθαι παρὰ τοῦ ἐρωμένου σοι Χριστοῦ·

αὐτῷ θυσία γενέσθαι ἐπιποθῶ· αὐτῷ ὀλοκάρπωμα καὶ σφάγιον·
αὐτῷ θυμίαμα εὐώδες, ἀπόδοτε οὖν τὰ ἐμά, καὶ ὠνησάμενοι, ὕλην,
δι' αὐτῆς ταχέως με πυρπολήσαντες. Τὸ γὰρ ἐν ἐμοὶ θειοτέρως
πῦρ ἐνεργοῦν, ψυχρὸν τὸ ἐνυλον τοῦτο ἡγεῖσθαι καταναγκάζει·
ἔθεν καὶ λαμπρὰν τὴν τελείωσίν μου πανήγυριν τίθεμαι. Ἄλλ'
ἐξευμενίζου τὸ θεῖον ὑπὲρ ἡμῶν ἀθλοφόρε παμμακάριστε.

Καὶ νῦν· ἤχος πλ. α'.

Ἀναστάσεως ἡμέρα, καὶ λαμπρυνθῶμεν

Τὸ Χριστὸς ἀνέστη ἁπαξ.

Τὸ τροπάριον τοῦ ἁγίου (ζήτηι εἰς τὸν μικρὸν ἑσπερινόν) καὶ
αὐθις Χριστὸς ἀνέστη.—

Καὶ ἀπόλυσις.

Τὸ δὲ πρῶτ' τῇ πέμπτῃ τῆς Διακαινησίμου.

Δόξα τῇ ἀγίᾳ καὶ ὁμοουσίᾳ καὶ ζωοποιῷ. τὸ Χριστὸς ἀνέ-
στη.— Μετὰ τῶν στίχων καὶ τὴν συναπτὴν, ψαλ. οἱ ἀγαθαίμοι
τὸ α'. Ἀντίφωνον τοῦ δ'. ἤχου.—

Ἐκ νεότητός μου πολλά τιμθ.

Προκείμενον.

Δίκαιος ὡς φοῖνιξ ἀνθήσει καὶ ὡσεὶ κέδρος ἡ

Στίχ. Θαυμαστὸς ὁ Θεὸς ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ.—

Στίχ. Τοῖς ἁγίοις τοῖς ἐν τῇ γῇ αὐτοῦ ἐθαυμάστωσεν ὁ Κύριος.

Πᾶσα πνοή, καὶ τὸ εὐαγγέλιον ἐκ τοῦ κατὰ Λουκᾶν.
Προσέχετε ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων.—

Ἀνάστασιν Χριστοῦ θεασάμενοι. ἁπαξ.

Δόξα, ταῖς τοῦ ἀθλοφόρου πρεσβείαις Καὶ νῦν,
ταῖς τῆς Θεοτόκου πρεσβείαις

Στίχ. Ἐλεῆμον ἐλεησόν με ὁ Θεός

Καὶ ψάλ. τὸ ἰδιόμελ, τοῦ ἁγίου.

ἤχος πλ. β'.

Σήμερον ἡμῖν ἡ λαμπρὰ πανήγυρις ἐπεδήμησε τοῦ ἀθλοφόρου
Μιχαήλ· εὐωχηθῶμεν οὖν φιλέοργοι πνευματικῶς, ὡς ἐν θεοπρε-
πεῖ πανδαισίᾳ κατατρυφῶντες τῶν ἀγώνων αὐτοῦ· ὑπὲρ ὧν ἐν οὐ-
ρανοῖς μετ' ἀγγέλων ἀγάλλεται, τῇ ἀπροσίτῳ δόξῃ τοῦ Θεοῦ
ἡμῶν ἐλλαμπόμενος, καὶ σὺν ἐκείνοις τὸν τρισάγιον ὕμνον τῇ
τριάδι ἀπαύστως ψάλλοντες. πρέσβευε ὑπὲρ ἡμῶν τῶν γηθοσύνως
γεραίρόντων αὐτοῦ τὰ μνημόσυνα.—

Ὁ Ἱερεὺς. Σῶσον ὁ Θεὸς τὸν λαόν σου Τὸ Κύριε
ἐλέησον IB'. Ἐλέει καὶ οἰκτιρμοῖς καὶ φιλανθρωπίᾳ

Ἀμα ψαλ. οἱ κανόνες.—

Ὁ κανὼν τοῦ Πάσχα εἰς δ'. Καὶ τοῦ ἁγίου ὁ παρὼν εἰς δ'.

Ὡδὴ α'. ἤχος δ'. Ἀνοίξω τὸ στόμα μου καὶ πληρωθήσεται
Πνεύματος

Στίχ. Ἄγιε τοῦ Θεοῦ πρέσβευε ὑπὲρ

Λαμπρὰ σου τὰ τρόπαια, λαμπρὰ σου μάρτυς τὰ κάμματα·
φαιδροὶ οἱ ἀγῶνες σου, οὗς περ διήνυσας, καὶ ἡ μνήμη σου φαι-
δρὰ καὶ φωτοφόρος προλάμπουσα.—

Ἀνέτειλε σήμερον ἡ ἡμέρα, θεία καὶ εὐσημος τῷ Κόσμῳ ἡ
ἄθλησις τοῦ Μιχαήλ, τοῦ στερεοῦ καταγαύζουσα καρδίας τῶν
ὕμνούντων, καὶ τὴν σκυθρωπότητα διασκεδάσασα. Δόξα.

Μαρτύρων ὥραϊον, καὶ οὐρανόμενες βλάστημα, ψυχῶν ἀγαλ-
λίαμα, τῶν εὐσεβούντων πηγὴ ἁγιασματος, πελαγησόμενοι, ρεί-
θρα, τερπνῶς μου γλυκαίνοντα τὴν ἀλμυρότητα.— Καὶ νῦν.— Θεοῦ
σε γεννήτριαν, οἱ εὐσεβεῖς ἐπιστάμεθα, ὡς μόνην χωρήσασα τὸν

ὑπὲρ πλήρη Θεόν, τὸν δυνάμενον τὰς φύσεις μεταλλάττειν· διό σε γεραίρομεν ὡς θεομήτορα —

Ἡ καταβασία ὁμοῦ· Ἀναστάσεως ἡμέρα.—

Τὸ Χριστὸς ἀνέστη ἐκ τρίτου· καὶ Ἀναστὰς ὁ Ἰησοῦς.

ἅπαξ.— *Ἡ Συναπτή καὶ ἡ ἐκφώνησις ἐν ἐκάστη ᾠδῇ.*

ᾠδὴ δ΄. Τοῦ Πάσχα ὁ Κανὼν.

Καὶ τοῦ ἁγίου.—Τοὺς σοὺς ὑμνολόγους

Ῥητόρων εὐμέθοδος δεινότης, καὶ γλῶσσαι καὶ τέχνη καὶ ῥυθμὸς μίαν μοι συγκινήσατε πνευματικὴν τερπνότητα, ἐπὶ τῇ μνήμῃ σήμερον τοῦ γενναϊόφρονος μάρτυρος.—

Ὁ θεὸς ἀνάπλεως ἀγάπης, μαρτύρων ἡ εὐκλεία, πιστῶν στέφανος ὁ χρυσόπλοκος, κομήτης ὁ ἀνέσπερος, τὸ τῆς ἀνδρείας ἄγαλμα, ὁ Μιχαὴλ εὐφημήσθωμοι.—

Καὶ νῦν.

Νεφέλῃ τὸ φῶς ἡ τετοκυῖα, τὸ σκότος ἀπέλασον ἀγνῇ, ψυχῇ τῆς ταλαιπώρου, ἐκ γὰρ πολλῶν πταισμάτων μου, βαθύγνοφον ἐγένετο, καὶ καθιστᾷ ἀκίνητον αὐτὴν εἰς ἔργα θεάρεστα.—

Καταβασία. Δεῦτε πόμα πίομεν.—Τὸ Χριστὸς ἀνέστη Γ'. Ἀναστὰς ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τοῦ τάφου ἅπαξ. καὶ ἡ ἐκφώνησις, ἡ ὑπακοὴ τοῦ Πάσχα, καὶ τὸ κοντάκιον χῦμα

Εἰ καὶ ἐν τάφῳ κατηλθες ἀθάνατε.

ᾠδὴ δ΄. τοῦ Πάσχα.

Καὶ τοῦ ἁγίου. Ὁ Καθήμενος ἐν δόξῃ.

Μεγαλύνας τὸν δεσπότην, τοῖς γενναίοις παλαίσμασι, καὶ κη-

ρύξας τοῦτον τέλειον Θεὸν παντοκράτορα, μέσον σταδίου ἀθέου ἀνεκραύγαζες, δόξα Χριστὲ τῇ δυνάμει σου.—

Εὐπλοῖα μαρτυρίου τὰς σπιλάδας διέπλευσας, τῶν βασάνων μάρτυς, οὐριοδρομήσας δὲ ἔφθασας πρὸς τοὺς ἀλήστους λιμένας καὶ κατήντησας, τῆς εἰρήνης, πρὸς πόλιν Θεοῦ παντοκράτορος.

Δόξα πατρί.

Λόγον ζῶντος θεοῦ κήρυξ καὶ κρατὴρ ἐχρημάτισας, Μιχαὴλ Θεόφρον, ἄρτος ζῶν τραφῆναι τοῖς ἄθλοις σου, καὶ ποτισθῆναι ἀφθόνως τοῖς προχεύμασι συνεκάλεσας, κόσμον πιστοῦ τὰ συστήματα.

Καὶ νῦν.

Θεοτόκιον.

Ὁφειλόμενον σὺ χρέος τῆς προμήτορος ἔλυσας ἀποδοῦσα μόνῃ, τόκον πλὴν ἀνδρὸς ἀνερμήνευτον, καὶ ἐναλλάξασα θείαν ἀνθρωπότητα, καὶ δανείσασα τῷ φωτουργῷ φύσιν, δέσποινα.

Καταβασία. Ἐπὶ τῆς θείας φυλακῆς.

Τὸ Χριστὸς ἀνέστη Γ'. Καὶ ἀναστὰς ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τοῦ τάφου, ἅπαξ, καὶ ἡ ἐκφώνησις.

ᾠδὴ Ε'.

Ὁ κανὼν τοῦ Πάσχα.

Καὶ τοῦ ἁγίου. Ἐξέστη τὰ σύμπαντα

Στομώσας τὸν θρίαμβον κατὰ τῆς πλάνης ἔνδοξε, εὐθεία τοῦ πνεύματος δυνάμει ἀνευφημεῖ πάντας πιστοὺς, Μιχαὴλ, διήγειρας ἄκτιστον ἀρχὴν μίαν τρισυπόστατον ὡς μαρτύρων ἐκσφράγισμα.—

Σοφίαν ἐλάλησε. τὴν ἀληθῆ τὸ στόμα σου καὶ ἡ τῆς καρδίας σου μελέτη σύνεσιν ἔσχε πνευματικὴν Μιχαὴλ, καὶ ἡγειρας θέατρον λαμπρὸν ἐν τοῖς σοῖς παλαίσμασι, καὶ λαμπροῖς ἀριστεύμασιν.

Δόξα πατρί.

Λαμπρύνεις τὴν σύμπασαν, ὡς ἥλιος πανένδοξε οὐδύεις, οὐκ ἐκλείπεις· ἀλλ' ἀγαθύνεις, καὶ ἱλαρύνεις ψυχὰς τῶν πόθῳ τιμῶντων Μιχαήλ, μνήμην σου τὴν ἔνθεον καὶ σωτήριοιον ἄθλησιν.—

Καὶ νῦν.

Φωτίσας θεόνυμφε, ὁ φωτουργὸς τῆς κτίσεως, ἐκ τῶν ἀνωτάτω συγκατέβη ἀναμορφῶσαι ἀδαμιαίαν μορφήν, καὶ ὅλον φορέσας μεθεῶ, ἐκ σοῦ παντευλόγητε ἀνιστῶν πρὸς τὰ κρείττονα.—

Καταβασία.—Ὁρθίσομεν ὄρθρου βαθείος. *Τὸ Χριστὸς ἀνέστη Γ'. καὶ Ἀναστὰς ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τοῦ τάφου. ἅπαξ. ἡ συναπτὴ καὶ ἡ ἐκφώνησις. Ὡδὴ Γ'.*

Καὶ ἡ Γ' ὥδὴ τοῦ Πάσχα. Καὶ τοῦ ἁγίου.

Τὴν θείαν ταύτην καὶ πάντιμον.

Ἀπέρρει ρεῖθρα αἰΐζωα ἐκ τῆς μελισσταγοῦς γλώττης ἔνδοξε τὴν τρισυπόστατον θεότητα μέλποντος ἐνώπιον τυράννων ἀθέων μέγιστε.

Μαρτύρων ὦρθης ἀγλαΐσμα, καὶ ἄνθος Μιχαήλ εὐωδέστατον· Θεῖον προπύργιον τῶν εὐσεβούντων καὶ καύχημα, καὶ δυσμενῶν ἀθέων πυρὸς φλογώτερος.

Δόξα.

Πυρεῖον θεῖον κατέθυσας τὸ σῶμα ὡς θυμίαμα εὖοσμον, καὶ προσενήνοχας δεκτὴν θυσίαν, καὶ ἄμωμος ἐν τῇ φρικτῇ τραπέζῃ τοῦ παντοκράτορος.

Ἀσμάτων ἄσμα ὡς πέφυκας, ἀγγέλων καλλονὴ θεοκόσμητε, τοὺς ἀνυμνοῦντάς σε, σῶζε παντοίας κακώσεως καὶ αἰσχρῶν ἀδίκων τῶν πολεμούντων ἡμῖν.

Καὶ νῦν.

Καταβασία. Κατῆλθες ἐν τοῖς κατωτάτοις τῆς γῆς.

Τὸ Χριστὸς ἀνέστη Γ'. καὶ Ἀναστὰς ὁ Ἰησοῦς, ἅπαξ.

Ἡ Συναπτὴ καὶ ἡ ἐκφώνησις.

Κοντάκιον, ἦχος δ'. Ὁ Ὑψωθείς ἐν τῷ.

Μεσουρανῶν οἶα κομήτης ἐκλάμπεις, ἐν τῷ τροχῷ τῆς τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίας τροπαιοφόρον ταύτην ἐν τῇ πίστει δηλῶν· οὐκοῦν κατ' ἐκεῖνον δύο φυτικῶς ὑπανάπτεις, Μιχαήλ πανένδοξε, ἀλλὰ ξένῳ τῷ τρόπῳ· διὸ βοῶμεν, φώτιζε ἡμᾶς, τὸ τῶν μαρτύρων ἐξαίρετον ἄγαλμα.

Ὁ οἶκος.

Τίς ἐξείποι σοι μάρτυς τὴν ὑπὲρ ἀνθρώπων καρτερίαν; παρίσταμενος γὰρ τοῖς τῆς ἀσεθείας προμάχοις, μεγάλη φωνῇ τὸν Χριστὸν Θεὸν καὶ βασιλέα τοῦ παντὸς ἀνωμολόγησας· ὅθεν καὶ ὑπ' αὐτοῦ δεσμά, καὶ κάθειρξιν καὶ ραβδισμοὺς ὑπομείνας, καὶ φλόγῳ μεσον τοῦ πυρὸς ἐφαλλόμενος αὐτὸν ἀνυμολόγεις· διὸ ἀγγέλων ἐξέστησας τῇ σῇ γενναιότητι· δαίμονας ἤλασας· ἀνθρώπους ἀπίστους μὲν κατήσχυνας, πιστοὺς δὲ ἐπεύφραντας. Θεὸν τὸν στεφοδότην δοξάζοντας, καὶ σοὶ τῷ στεφανίτῃ τὰ ἐφύμνια προσφέροντας· χαίροις Μιχαήλ, τὸ τῶν μαρτύρων ἐξαίρετον ἄγαλμα.

Τὸ συναξάριον πρῶτον τοῦ Μηναίου, εἶτα

Τῇ πέμπτῃ τῆς Διακαινησίμου, ἐορτάζομεν, τὴν ἄθλησιν καὶ μνήμην τοῦ ἁγίου ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Μιχαήλ τοῦ νέου.

Στίχος. Ἀθλοῖς Μιχαήλ σοῖς Θεὸν μεγαλύνεις.

» Ἀφάρτον αὐτός, σοὶ βραβεύει τὸ κλέος

» Εἰκάδι πρώτῃ Μαρτίῳ πυρὶ ἐκάη Μιχαήλ.

Οὐκ ἐλάτρευσαν τῇ Κτίσει.

Οὐκ ἀνέσεισαν τὸν στύλον τὸν ἀκράδαντον, Μιχαὴλ ἔνδοξε, τῆς σῆς ψυχῆς οἱ δεινοί, καὶ ἄγριοι τύραννοι, χαίρων δὲ ἔφαλλες ὑπερύμνητε ὁ τῶν πατέρων Κύριος καὶ Θεὸς εὐλογητὸς εἶ.

Νοὺς ἐστόμωται καὶ λόγος σὸς πανένδοξε, δυνάμει πνεύματος, ἔθεν τῷ ξίφει πιστῶς τὰ κράτη διέκοψας τῆς ἀθεότητος καὶ ἀνέμελπες ὁ τῶν πατέρων Κύριος καὶ Θεὸς εὐλογητὸς εἶ.

Δόξα.

Ἐνυπόστατος, εἰρήνη σοι ἀπήστραψε καὶ γαληνόμορφόν σε ἐκτελεῖ ἐν φρουρᾷ ῥωννῦσα πρὸς ἄθλησιν καὶ πρὸς τὰ σκάμματα· ἔθεν ἔφαλλες ὁ τῶν πατέρων Κύριος καὶ Θεὸς εὐλογητὸς εἶ.

Καὶ νῦν.

Νευγυμένος με τῷ βέλει τοῦ ἀλάστορος κόρη θεράπευσον ὡς ἀγαθὴ δραστηκαῖς. Τῷ Κτίστη πρεσβείαις σου, καὶ δεῖξον ψάλλειν σοι ὑπερύμνητε, εὐλογημένη πάνανγε, τῶν πιστῶν ἡ σωτηρία.

Καταβασία. Ὁ Παῖδας ἐκ καμίνου

Τὸ Χριστὸς ἀνέστη ἐκ Γ'. Καὶ Ἀναστὰς ὁ Ἰησοὺς ἅπαξ.— Ἡ Συναπτή. Καὶ ἡ ἐκφώνησις.— Ὡδὴ ἡ'. τοῦ Πάσχα. Καὶ τοῦ ἁγίου ὁ ἐπόμενος.

Ἀντιρωτὰ τοῦ παντός.

Διαπρέπων ἐν ἄθλοις, καὶ σκάμμασι πρὸς τὸ ὕψος ἀνῆλθες τὸ ἔνθεον, ὡς ἀριστεὺς πανάριστος, τροπαιοῦχος δοξάζων τὸν Δεσπότην ἅμα, ἀγγέλων ἁγίων στρατεύμασιν.

Ὡ χαρίτων μεγάλων ὧν εὗρατο, Μιχαὴλ τὸ μαρτύρων ἐν-

ΒΙΟΣ

Οὗτος ὁ νεοφανὴς καὶ μέγας τοῦ Χριστοῦ μάρτυς Μιχαὴλ ἦτον ἀπὸ μίαν χωροπούλαν ὀνομαζομένην Γρανίτσαν, ἡ ὁποία εὐρίσκεται εἰς τὰ σύνορα τῆς δευτέρας Θετταλίας, ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Φαναρίου καὶ Ἀγραφῶν. Οἱ γονεῖς του ἦσαν Δητήτριος καὶ Στατήρα. Ὅστις μετέβη εἰς Θεσσαλονίκην καὶ ἔγεινε ψωμοπώλης, καὶ μίαν ἡμέραν ἐπειδὴ ἓνα παιδί τῶν ἀγαρινῶν ἐπῆγε νὰ ἀροράσῃ ψωμία ἀπὸ τοῦ μάρτυρα, καὶ δὲν τὸν εὔρεν εἰς τὸ ἐργαστηρίον του, τὸν ὠνείδιζεν ὕστερα ἐλθόντα, καὶ ἄλλοι ἀγαρινοὶ λέγουσιν καὶ αὐτοὶ διατὶ λείπει ἀπὸ τοῦ ἐργαστηρίου του καὶ οἱ ἀγορασταὶ τὸν περιμένουσι· ὁ ἀγαρινὸς δὲ εἶχε καταλάβει ὅτι ἤρχετο ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας καὶ τοῦ ἐκατηγόρου τὴν πίστιν· ἐπειδὴ δὲ καὶ αὐτὸς ὁ γενναῖος ἀθλητὴς τοῦ Χριστοῦ κατηγόρει ἐκ τοῦ ἐναντίου τὴν μωαμεθανικὴν πλάνην μετὰ παρησίας μεγάλης, συνηβοῦσθη πληθος πολὺ τῶν ἀγαρινῶν, οἱ ὁποῖοι καὶ τὸν ἔσυραν εἰς τὸ Κριτήριον τοῦ· καὶ λοιπὸν παρακινούμενος πολλὰ ὑπὸ τοῦ Κριτοῦ νὰ πιστεύσῃ εἰς τὸν αὐτὸν προφήτην, ἐκεῖνος καὶ αὐτὸν ἐβλασφήμησε μεγάλως, καὶ τὸν Θεὸν ἀνεκήρυξε τρισυπόστατον μέσον τοῦ σταδίου, καὶ τὸν Χριστὸν θεάνθρωπον ὡμολόγησε, τὰ ὅποια καὶ τὰ τρία αὐτά, ἐφάνησαν ἀσεβῇ φρονήματα εἰς αὐτούς, τὸν κατεδίκασαν νὰ τελειωθῇ διὰ πυρός, καὶ οὕτως ἔλαβε τὸν στέφανον τοῦ μαρτυρίου· οὗ τοῖς ἁγίαις πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν ἐλέησον καὶ σῶσον ἡμᾶς.

Ἀνάστασιν Χριστοῦ θεασάμενοι. ἐκ Γ'. καὶ

Ἀναστὰς ὁ Ἰησοὺς ἀπὸ τοῦ τάφου, ἅπαξ ὥδὴ ζ'. τοῦ πάσχα. Καὶ ὁ ἐπόμενος Κανὼν τοῦ Ἀγίου.

ΣΗΜ. Ἡ κωμόπολις Γρανίτσα, ἀποτελεῖ ἥδη μέρος τῆς Ἐπαρχίας Εὐρυτανίας. Ἐν αὐτῇ ὑπάρχει καὶ ναὸς ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἀγίου.

τρύφημα, καὶ τῶν πιστῶν τὸ καύχημα. εἰς τῆς θείας ἀγάπης, πάντα τὰ ἔργα εὐλογεῖτε ὑμνεῖτε τὸ κύριον.

Εὐλογοῦμεν Πατέρα υἱὸν καὶ ἅγιον

Ἀγαλλέσθωσαν ἄγγελοι ἄνωθεν, ὡς ψυχὴν εὐφρότης τοῦ μάρτυρος, καὶ τῶν ἀνθρώπων σήμερον, ἐκβοάτωσαν τάξεις, πάντα τὰ ἔργα εὐλογεῖτε, ὑμνεῖτε τὸν Κύριον.

Καὶ νῦν.

Ἡ πανήγυρις ὄντως σὺ δέδειξαι τοῦ φρικτοῦ συναλλάγματος δέσποινα καὶ ἡ παστὰς ἡ ἔνθεος, ἐν ἣ ὁ λόγος τὴν ἀάρκα ἐνυμφέθη, εἰς ἀνάπλασιν βρότιον ἄχραντε.

Καταβασία. Αἰνοῦμεν εὐλογοῦμεν. Αὕτη ἡ κλητὴ
Τὸ Χριστὸς ἀνέστη ἐκ Γ'. Καὶ Ἀναστὰς ὁ Ἰησοῦς ἄπαξ.

Ἡ Αἴτησις.

Καὶ ἡ ἐκφώνησις.

Εἶτα ὁ Διάκονος ἢ ὁ Ἱερεὺς. Τὴν Θεοτόκον καὶ μητέρα.
Καὶ εὐθὺς ψάλ. ἡ θ'. τοῦ Πάσχα μετὰ τῶν Μεγαλυναρίων εἰς IB'. Καὶ ὁ ἐπόμενος Κανὼν τοῦ ἁγίου εἰς δ'.

Ἄγιε τοῦ Θεοῦ πρέσβευε ὑπὲρ ἡμῶν.

ἅπας γηγενής

Ρεῖτωμοι χρυσὸς καὶ ἄργυρος, ρεῖτωμοι τὰ διαρρέοντα· πλοῦτος, δυναστεία τε· ἐμοὶ δὲ πλοῦτος λίαν ἐπέραστος, τὸ τοῦ Χριστοῦ ὄνομα ὑπάρχει, ἄνομοι, δι' οὗ θνήσκω, μάρτυς μεγαλύνωμε ἀνεβόας πυρὶ φλογιζόμενος.

Ἄγιε τοῦ Θεοῦ

Τί μοι χωρισμὸς Χριστέ μου γενήσεται τοῦ ἐρωμένου μοι, μάρτυς ἀνεκράυγαξες οὐ πῦρ οὐ ξίφος, βάθος οὐχ ὕψωμα οὐκ ἐνε-

στώτα οὐδὲ μέλλοντα, ἀλλ' αὐθαιρέτω μοι προαιρέσει, καὶ ψυχὴν προδίδωμι, καὶ τὸ σῶμα προθύμως εἰς θάνατον.

Δόξα πατρί.

Μεγάλυνον ψυχὴ μου τῆς τρισυποστάτου, καὶ ἀδιαιρέτου θεότητος τὸ κράτος.

Ὑψους βασιλεῖ, ἐνδόξως παρίστασο Μιχαὴλ ἐνδοξε στεφανηφορούμενος, μετὰ ἀγγέλων, μετὰ μαρτύρων τε, τοῦ ἱεροῦ συστήματος, καὶ τὸν τρισάγιον ἀναμέλπων ὕμνον μεθ' ὧν πρέσβευε πειρασμῶν καὶ κινδύνων ῥυσθῆναί με.

Καὶ νῦν.

Χαῖρε παρθένε, χαῖρε, χαῖρε εὐλογημένη, χαῖρε δεδοξασμένη σὸς γὰρ υἱὸς ἀνέστη τριήμερος ἐκ τάφου.

Σὺ τῶν προφητῶν συμπέρασμα ἔνθεον μακάριστε ὦρθης ἀποστόλων τε. μαρτύρων πάντων κήρυγμα ἐνδοξὸν καταφυγὴ καὶ στήριγμα καὶ ἀγαλλίαμα, τῶν ἐν πίστει, κόρη προστρεχόντων σοι, καὶ ἡμῶν τῶν ἐκ πόθου τιμώντων σε.

Καταβασία. Ὁ Ἄγγελος ἐβόα. Φωτίζει φωτίζει

Τὸ Χριστὸς ἀνέστη ἐκ Γ'. καὶ Ἀναστὰς ὁ Ἰησοῦς ἄπαξ.

Ἐξαποστειλάριον τοῦ Πάσχα ἡχος Β'.

Σαρκεὶ ὑπνώσας ὡς θνητὸς ὁ βασιλεὺς

Καὶ τοῦ ἁγίου ἡχος Γ'. Ἐν πνεύματι τῷ ἱερῷ.

Ἀγῶνας τοὺς ὑπερφυεῖς καὶ τὸν ἔνθεον ζῆλον, τὴν ἔνστασιν, τὰ σκάμματα. καὶ τὴν ἔθλησιν, μάρτυς, μερόπων γένος κροτοῦσι, σὺν ἀγγέλοις μάρτυσιν εὐφήμους ἐν ὕμνωδιαίς, εἶδον γὰρ τοῖς ὁφ-

θαλμοῖς καὶ κηρύττουσι τρανῶς οἱ μυηθέντες τὴν σὴν δόξαν.

Αὐθις τοῦ Πάσχα. Σαρκὶ ὑπνώσας . . .

Εἰς τοὺς Αἰῶνας

Ψάλλομεν Ἀναστάσιμα Γ'. καὶ τοῦ Ἀγίου Γ'.

Τὰ ἀναστάσιμα ἤχος πλ. α'.

Κύριε ἐσφραγισμένου τοῦ τάφου. Καὶ τὰ ἀκόλουθα δύο.—
Ἔτερα στιχηρὰ προσόμοια τοῦ ἁγίου.

Ἦχος α'.

Ω τοῦ παραδόξου θαύματος.

Σήμερον φαιδρῶς ἀγάλλονται τῶν ἀγγέλων τάξεις ἀποστόλων σύλλογος, προφητῶν σὺν ἀσκηταῖς καὶ θείοις μάρτυσιν, ἀπάντησιν τὴν σεπτὴν τοῦ Μιχαὴλ ψυχὴν σεμνυνόμενος, ἀσπάζεται ἡ τριάς τὸ περιπόθητον κόσμου ἐντρύφημα, καὶ κατακοσμεῖ στεφάνοις νικὴν ὡς ἄριστον, ἀθλητὴν ὡς γενναῖον, καὶ μαρτύρων ὡς ἐκσφράγισμα.

Βαβαὶ τῆς σῆς καρτερίας, σοφέ, ἣν ἐδέξω χαίρων, Μιχαὴλ μέγιστε· πυρὸς γὰρ τὴν ἀπειλὴν οὐκ ἐδειλίασας. Ἰστάμενος δ' ἐν αὐτῷ καὶ ὡς λαμπὰς φλογιζόμενος ἔψαλλες, Χριστῷ τῷ παμβασιλεῖ ᾧ προσηγένης ὡς θυμα εὐπρόσδεκτον, οὐπερ καὶ τῷ θρόνῳ μάκαρ παρестῶς μνημόνευε, τῶν ἐν πίστει τελούντων τὴν πανσέβαστόν σου ἄθλησιν.

Τὴν σὴν γεραίρουσιν ἄθλησιν ἀθλητῶν τὰ πλήθη καὶ δικαίων τάγματα, καὶ πάντων τῶν φιλεόρτων τὰ συστήματα, ἀγάλλονται σὺν αὐτοῖς ἐπὶ τῇ θείᾳ σου δόξῃ οἱ ἄγγελοι προσπίπτουσιν ἱερεῖς σὺν πατριάρχαις καὶ χαῖρέ σοι λέγουσι· σὺ τῆς εὐσεβείας ὤβρης κραταῖος ὑπέρμαχος, Μιχαὴλ μαρτυρήσας δυσεβῶν τὴν ἀθεότητα.

Εἰτα τὰ στιχηρὰ τοῦ Πάσχα.

Ἀναστήτω ὁ Θεὸς καὶ διασκορπισθήτωσαν οἱ ἐχθροί . . .

Πάσχα ἱερὸν ἡμῖν σήμερον.—Καὶ τὰ λοιπὰ Γ'.

Δόξα, τοῦ ἁγίου. Ἦχος πλ. δ'.

Τὸ τετράφωνον ἐν τῇ βάσει τῶν θείων δογμάτων. Τὸν κύκλον ἐν τῇ περιοχῇ τῶν τοῦ πνεύματος χαρισμάτων· τὸ πυρίνιον θείλγητρον, τοῦ Χριστωνύμου πληρωματος, τὸν οὐκ ἀθέως τοῦ ἀρχαγγέλου Μιχαὴλ τὸ πρόσρημα κληρωσάμενον, ἁσματικοῖς ἐγκωμίοις ὑμνήσωμεν λέγοντες· χαίροις ὁ τοῦ ὁστρακίνου σκεύους τοῦ ἰδίου σώματος, ὡς ἄυλος τῇ φύσει διὰ τὸν ὄντως σὸν ἐραστὴν, μηδὲως φεισάμενος. Χαίροις ὁ ὑπὸ σαρκὸς καὶ αἵματος μὲν οὐ, ὑπὸ δὲ τοῦ πατρὸς ἀποκαλυφθεὶς, καὶ διὰ τοῦτο θεολογήσας ἀκραιφνῶς ἐν μέσῳ τῶν ἀσεβούντων· χαίροις ὁ μὴ φλεχθεὶς μᾶλλον, ἢ φλέξας τὴν ἀπάτην· καὶ οὕτως ἀριστεὺς εἰς οὐρανούς· ἀναπτὰς καὶ τοῖς ἀγγέλοις συναυλιζόμενος· μετ' αὐτῶν ἰκέτευε ὑπὲρ ἡμῶν τὸν φιλόανθρωπον.

Καὶ νῦν. Ἦχος πλ. α'.

Ἀναστάσεως ἡμέρα καὶ λαμπρυνθῶμεν . . .

Τὸ Χριστὸς ἀνέστη ἐκ Γ'.

Καὶ ἀπόλυσις.

Εἰς τὴν λειτουργίαν, τὸ Χριστὸς ἀνέστη, μετὰ τὸν στίχον, τὸ εἰσοδικὸν τοῦ Πάσχα, τὸ Χριστὸς ἀνέστη, ἡ ὑπακοή, τὸ τροπάριον τοῦ ἁγίου, καὶ τὸ κοντάκιον τοῦ Πάσχα. Εἰ καὶ ἐν τάφῳ κατήλθες ἀθάνατε. Ὅσοι εἰς Χριστὸν ἐβαπτίσθητε. Ὁ ἀπόστολος, καὶ τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ ἁγίου, ζῆτει τῇ ΚΓ'. Ἀπριλίου τοῦ ἁγίου Γεωργίου.—

Εἰς τὸ ἐξαίρετως.—Ὁ Ἄγγελος ἐβόα.—

Φωτίζου φωτίζου.

Εἰς τὰ διόστιχα ψαλ. τὸ Μεγαλυνάριον τοῦ ἁγίου —

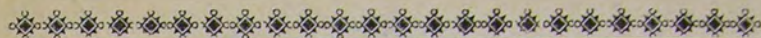
Δεῦτε εὐφημήσωμεν οἱ πιστοί, Μιχαήλ, τὸν μέγαν τὸν κηρύξαντα ἁδεῶς, ἐν μέσῳ ἁθέων, τριάδα τὴν ἁγίαν, ἀμέριστον οὐσίαν καὶ τρισυπόστατον.

Κοινωνικὸν τοῦ ἁγίου. Εἰς μνημόσυνον αἰώνιον.—Τὸ Χριστὸς ἀνέστη.

Καὶ ἀπόλυσις.

Δοξαστικὸν τῶν Αἰνῶν ποιηθὲν ὑπὸ Λ. Παπαντωνίου εἰς εἶχον β'.

Ἀγάλλεται σήμερον ἡ Εὐρυτάνων χώρα, τὰ ὄρη καὶ αἱ δεῖράδες τῶν Ἀγραφῶν σκιρτῶσι γηθοσύνως, Ἀπεραντῶν δὲ ὁ δῆμος γεγηθῶς πανηγυρίζει γεραίρων τὴν μνήμην τοῦ πολιούχου καὶ γηγενοῦς Μιχαήλ. Οὗτος γὰρ προσενεγκὼν ἑαυτὸν ὀλοκαύτωμα, τὴν πίστιν τῶν εὐσεβῶν ἐκράτυνε καὶ τὴν γενέτειραν αὐτοῦ ἐδόξασε, τὴν Θεσσαλονικέων πόλιν διὰ τοῦ μαρτυρίου καθηγίασε· καὶ νῦν τῷ Χριστῷ παριστάμενος ἀδιαλείπτως πρεσβεύει ὑπὲρ τῶν τιμώντων τὴν ἐνδοξὴν μνήμην αὐτοῦ. Δεῦτε οὖν πάντες, οἱ φύσει καὶ πίστει ὁμαίμονες αὐτοῦ, ἐγκωμίοις καὶ ὕμνοις τιμήσωμεν, καὶ τρανῶς κηρύζωμεν τὸ μαρτύριον αὐτοῦ· καὶ θερμὰς ἱκεσίας ἀπευθύνωμεν αὐτῷ, ὅπως μὴ παύσῃται πρεσβεύων ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν.



ΜΑΡΤΥΡΙΟΝ

Τοῦ ἁγίου ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Μιχαήλ τοῦ Νεωστὶ μαρτυρήσαντος ἐν Θεσσαλονίκῃ, συγγραφέν παρὰ τοῦ πνιερωτάτου ἁγίου Θεσσαλονίκης Κυρίου Θεονᾶ.

Εὐλόγησον Πάτερ.

Οὗτος ὁ νεοφανής, καὶ μέγας τοῦ Χριστοῦ ἐννομώτατος μάρτυς Μιχαήλ, ἦτον ἀπὸ μίαν χωροπούλαν Γρανίτσαν ὀνομαζομένην, ἡ ὁποία εὐρίσκεται εἰς τὰ σύνορα τῆς δευτέρας Θετταλίας, ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Ἀγραφῶν. Οἱ γονεῖς του ἐκαλοῦντο Δημήτριος καὶ Στατήρα· καὶ οἱ δύο δίκαιοι καὶ εὐσεβεῖς, ἐλεήμονες καὶ φιλοκάγαθοι· ἀπὸ τοιούτους λοιπὸν γεννηθεὶς μέγας, ὡς ἀπὸ ρίζης ἀγαθῆς, ἔγινε κλάδος· ἀντρεφέτο δὲ ὑπ' αὐτῶν μὲ ἐκλεκτὰ διδάγματα, εὐσεβείας καὶ ταπεινοφροσύνης καὶ καθωδηγεῖτο εἰς τὸ νὰ φυλάττῃ καὶ νὰ τιμᾷ τὰς ἐντολάς τοῦ Θεοῦ, διότι καὶ ἡ ἀγάπη τὴν ὁποίαν ἔχει τις εἰς ἄλλο δὲν φαίνεται εἰμὴ εἰς τὴν φύλαξιν τῶν ἐντολῶν του, καθὼς τὸ λέγει καὶ αὐτὸς ὁ Χριστὸς εἰς τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον «ὁ ἀγαπῶν με τὰς ἐντολάς μου τηρήσει, καὶ οὗτος ἀγαπαθήσεται ὑπὸ τοῦ πατρὸς μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς» ἤγουν ὅστις μὲ ἀγαπᾷ, θέλει φυλάττει τὰς ἐντολάς μου καὶ ὁ πατήρ μου ὁ ἐν οὐρανοῖς θέλει ἀγαπήσῃ αὐτόν, ἐπειδὴ αἱ ἐντολαὶ τοῦ Θεοῦ δὲν εἶναι βαρεῖαι, οὐδὲ δύσκολοι ἀλλὰ πολλὰ ἐλαφραῖ, διὰ τὰ μέγала ἀγαθὰ τὰ ὁποῖα ἐλπίζει νὰ ἀπολαύσῃ ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος φυλάττει αὐτάς. Τοιουτοτρόπως λοιπὸν ἀνατρεφόμενος ὁ ἅγιος καὶ διδασκόμενος, ὡς εἶπον, ἀπὸ τούτων γονεῖς του, ἔβαλε καλὴν ἀρχὴν νὰ γίνῃ πληρωτὴς τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ· ἀλλὰ διὰ νὰ ὑπάγῃ κατ' εὐθεῖαν ὁδὸν ὁ λόγος ἀκούσατε.

Νέος ἦτο ἀκόμη ὁ ἅγιος, καὶ ὁ μὲν πατήρ του ἐκοιμήθη ἐν Κυρίῳ καὶ ἐπορεύθη εἰς τὰς αἰωνίους μονάς, ἡ δὲ μήτηρ του κατε-
γίνετο μὲ πολλὴν σπουδὴν εἰς τὸ νὰ ἀνατρέφῃ τὸν παῖδα ἐν παι-
δείᾳ καὶ νοουθεσίᾳ Κυρίου. Ἀφοῦ δὲ ἔφθασεν εἰς μέτρον ἡλικίας,
τὸν ἐνύμφευσεν μὲ νόμιμον γυναῖκα, καὶ μετ' ὀλίγον καιρὸν μισεύ-
σας ἀπὸ Γρανίτσας εἰς Θεσσαλονίκην εἰς τὴν ὁποίαν καὶ πρότερον
ἐπήγαινε, μετήρχετο τὸ ἔργον τοῦ ψωμοπώλου καὶ τοιουτοτρόπως
ἀπελάμβανε τὰ τῆς ζωτροφίας του, τὰ δὲ περισσεύματα τὰ ἔδιδεν
ἐλεημοσύνην εἰς τοὺς πτωχοὺς καὶ εἰς τὰς ἐκκλησίας εἰς τὰς
ὁποίας ἐσύχναζε καθ' ἐκάστην, καὶ ἀκούων μὲ προσοχὴν τὰ θεῖα
λόγια, ἐγένετο πληρωτὴς τῶν ἐντολῶν τοῦ Χριστοῦ, τὸ ὅποιον
ἔδειξεν εἰς ἡμᾶς καὶ μὲ ἔργον καθὼς θέλετε τὸ ἀκούσει. Ἦρχετο
δὲ συχνὰ εἰς ἡμᾶς διὰ νὰ ἀκούσῃ λόγους ψυχοφελεῖς καὶ τοιουτο-
τρόπως ἐπολιτεύετο· βουλόμενος δὲ καὶ ἐπιθυμῶν νὰ γίνῃ καλο-
γῆρος ἐμποδιζέτο ὑπὸ τινων χριστιανῶν οἱ ὅποιοι ἔλεγον πρὸς
αὐτὸν ὅτι ἀνίσως ἤθελε γίνῃ χωρὶς τὴν ἄδειαν τῆς γυναικὸς του
καὶ τῆς μητρὸς του, δὲν θὰ ἐδέχετο αὐτὸν ὁ Θεός, τῶν ὁποίων
τοὺς λόγους, ἀφ' οὗ διηγῆθη εἰς ἡμᾶς, ἀνετρέψαμεν ἡμεῖς καὶ ἀπα-
λάσαμεν ἐκείνων τὴν κακογνωμίαν καθοδηγήσαντες αὐτὸν εἰς τὴν
ἀλήθειαν· ἀλλ' ἄς ἔλθωμεν πάλιν εἰς τὴν σειρὰν τῆς διηγῆσεώς μας.

Ὅταν ἔφθασαν αἱ νηστεύσιμοι ἡμέραι τῆς μεγάλης τεσσαρα-
κοστῆς, καὶ ἦλθεν ἡ τρίτη Κυριακὴ τῶν νηστειῶν, κατὰ τὴν ὁ-
ποίαν εἶναι συνήθεια νὰ προσκυνῶσι καὶ νὰ ἀσπάζωνται οἱ εὐσε-
βεῖς τὸ τίμιον καὶ ἅγιον ξύλον τοῦ τιμίου σταυροῦ, αὐτὸς ἐπρόλα-
βεν ὅλους, καὶ ἦλθεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἀπὸ τοῦ μεσονυχτίου διὰ
νὰ ἀκούσῃ τὸν ὄρθρον· καὶ τότε μὲν ἤκουσε καλῶς καὶ ὀλοφύχως
τὴν διδασκίαν τοῦ θείου ἱεροῦ εὐαγγελίου, τὴν ὁποίαν καὶ ὡσάν ἕνα
θεῖον σπόρον ἔβαλε μέσα εἰς τὰ παλαιὰ καὶ βαθέα αὐλάκια τῆς
καλῆς καὶ ἀγίας του ψυχῆς, ὕστερον δὲ μετὰ τρεῖς ἡμέρας εἰς ἔρ-
γον ἔφερε μὲ τὴν δύναμιν ἐκείνου ὁ ὁποῖος ἐβάσταζε τὸν Σταυρὸν
καὶ θεράπευσε τὰς πληγὰς ἡμῶν καὶ τοὺς μώλωπας ἡμῶν, λέγω
Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος, ὅτε ἦτον ἡ δευ-

τέρα τῆς μεσοτεσσαρακοστῆς, μετὰ τὴν ἐννάτην καὶ τὴν ἀκολουθίαν
τοῦ ἑσπερινοῦ, ἀφ' οὗ ἡγιάσθη ἐξέρχεται ὁρομαίως κάμνων ἔργον
ξένον τῆς καλῆς του συνηθείας, διότι ἡμεῖς εἰχομεν συνήθειαν,
μετὰ τὴν ἀπόλυσιν νὰ ὑμνῶμεν ὀλίγα λόγια δι' ὠφέλειαν τῶν
ἀκουόντων εἰς τὰ ὁποῖα καὶ αὐτὸς πάντοτε ἔμενε καὶ ἡκροάζετο·
τότε δὲ οἱ μὲν ἄλλοι ὑπέμειναν, αὐτὸς δὲ ὡσάν νὰ ὠδηγεῖτο ἡ
ἐβιάζετο ὑπὸ τινος ἐξῆλθεν ἰσως διὰ νὰ μὴ χάσῃ τὸ καλὸν κυνή-
γιον. Ἀφοῦ λοιπὸν ἔφθασε καὶ ἐκάθισεν εἰς τὸ ἐργαστήριόν του
ὀλίγον, ἦλθεν εἰς αὐτὸν ἓν παιδίον ἀπὸ τοὺς ἀσεβεῖς, οἱ ὅποιοι ἦσαν
ἐκεῖ γείτονες, τὸ ὁποῖον καὶ ἀπὸ πρότερον ἦτο γνωρίμων εἰς τὸν
μάρτυρα, καὶ πολὺ φιλόνεικον, διὰ νὰ ἀγοράσῃ ψωμί. Ἀρχεται
λοιπὸν νὰ διαλέγῃται τὸν ἅγιον λέγον· «ποῦ ὑπάγεις; καὶ διὰ τί
ἀργεῖς; καὶ ὅτι ἡμεῖς περιμένομεν καρτεροῦντες εἰς τὸ ἐργαστήριόν
σου, καὶ τίνα πίστιν ἔχετε σεῖς οἱ Χριστιανοί;» καὶ ἄλλα ὅμοια.
ὁ δὲ ἅγιος ἀπεκρίθη πρὸς αὐτό· «Ἡ πίστις ἡ ἰδική μας εἶναι
ἀληθινή καὶ ἀγία, ἀλλὰ σὺ τί πιστεύεις; καὶ ἡξεύρεις ἄρα τί λέ-
γεις;» τὰ ὁποῖα λόγια καὶ ἄλλοτε ἔλεγε ὁ ἅγιος πρὸς τὸ παιδίον.

Ἐπειδὴ λοιπὸν δι' αὐτὰ ἦλθεν εἰς μεγάλην φιλονεικίαν, κατὰ
συγκοίτην, διήρχετο ἀπ' ἐκεῖ κάποιοι νομοδιδάσκαλοι τῶν ἀπί-
στων ἀγαρινῶν εἰς τὸν ὁποῖον εἶπε τὸ παιδίον· «Ἀκουσον τί λέγει
ὁ ἄπιστος·» τότε οὗτος εἶπε πρὸς τὸν μάρτυρα· «τί εἶναι αὐτά, ὦ
ἄπιστε, τὰ ὁποῖα ἐναντίον ἡμῶν βλάσφημις, ἡμῶν τῶν ὁποίων ἡ
πίστις εἶναι λαμπρά καὶ ἐνδοξος καὶ ἡ στολὴ μας λαμπροτέρα καὶ
ἐνδοξοτέρα;» καὶ ὁ ἅγιος εἶπε πρὸς αὐτὸν μὲ μεγάλην παρρησίαν·
«σὺ εἶ ἀπὸ τοὺς ἀπίστους ἀπιστότερος καὶ τοῦ διαδόλου ἀκόλου-
θος, ἀλλ' ἐγὼ μὲ τὴν χάριν τοῦ Χριστοῦ μου, τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ,
εἶμαι ὀρθόδοξος καὶ κατ' ἀλήθειαν εὐσεβής, ὁ ὁποῖος ἡξεύρω ἐκείνα
τὰ ὁποῖα λέγω· ἀλλὰ σεῖς οὔτε ἐκείνα τὰ ὁποῖα κάμνετε ἡξεύ-
ρετε, οὔτε ἐκείνα τὰ ὁποῖα λέγετε, καὶ ἀκολούθως εἰσθε ὁδηγοὶ
τυφλοὶ, καὶ ὁδηγεῖτε τυφλοὺς ὄντως πλανωμένους». Δὲν παρήλθε
πολλὴ ὥρα ἀπὸ τῆς συνομιλίας ταύτης καὶ ἰδοὺ συνήχθησαν ἀσε-
βεῖς ἄπειροι, οἱ ὅποιοι συλλαβόντες τὸν ἅγιον τὸν ἔφεραν εἰς τὸν

Κριτὴν τῆς ἀδικίας, καὶ λέγουσιν εἰς τὸν κριτὴν· «Ἦκούσαμεν τὸν ἄπιστον τοῦτον λέγοντα λόγια βλάσφημα εἰς τὸν Μωάμεθ καὶ τὸν Θεόν»· καὶ ὁ κριτὴς λαβὼν τὸν κώδικα, ἤγουν τὸ παρ' αὐτοῖς λεγόμενον συνεξήλιον, ἤρχισε νὰ ἐρωτᾷ ἕνα πρὸς ἕνα τὸν μάρτυρα, καὶ νὰ γράφῃ τὰς ἀποκρίσεις του· καὶ πρῶτον μὲν ἠρώτησεν αὐτόν, ἀπὸ ποίαν θρησκείαν εἶναι· καὶ πῶς λέγουσι τὸ ὄνομά του, καὶ ποία εἶναι ἡ πατρίς του. Καὶ ὁ ἅγιος ἀπεκρίθη.

«Χριστιανὸς εἶμαι ἀπὸ Χριστιανούς, καὶ ὀνομάζομαι ἀπὸ τὸν Χριστὸν μου, τὸν ἀληθινὸν Θεόν μου καὶ δημιουργὸν εἰς ὄνομα Μιχαήλ, καὶ εἶμαι ἀπὸ τὴν ἐπαρχίαν Ἀγραφῶν καὶ Φαναρίου,» καὶ ὁ Κριτὴς εἶπεν· «ἤξεύρεις γράμματα ἢ ὄχι, καὶ πῶς τὸν Χριστόν, ὁ ὁποῖος εἶναι προφήτης καὶ ἐγεννήθη ἀπὸ γυναῖκα ἀνθρώπου γυμνός, σὺ τὸν κηρύττεις ἔμπροσθεν εἰς τὸ κριτήριόν μας πλάστην ὅλων, τὸν ὁποῖον λέγετε ὅτι ἐσταυρώθη καὶ ἐτάφη, μολονότι καὶ τὰ ἰδικά μας βιβλία τὸν γράφουν ὅτι εἶναι λόγος καὶ πνοὴ τοῦ Θεοῦ, οὐχὶ ὅμως καὶ Θεὸς ἀληθινός.» Καὶ ὁ μάρτυς λέγει· «ἂν ἤθελες, ὦ Κριτά, νὰ ἀκούσῃς μετὰ προσοχῆς καὶ μὲ νοῦν τὸ μέγα μυστήριον τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ υἱοῦ καὶ λόγου τοῦ Θεοῦ, πῶς ἐσαρκώθη δηλαδὴ καὶ ἔγενεν ἄνθρωπος, δὲν ἤθελες δυνηθῆ παντελῶς νὰ ἐναντιώσεαι, ἀλλ' ἤθελες πιστεύσει ὅτι ὁ Χριστὸς εἶναι Θεὸς ἀληθινός. Ὅμως εἰς αὐτὰ τὰ ὅποια μὲ ἠρώτησας θέλω σὲ ἀποκριθῆ.

Δύο εἶναι τὰ κακὰ καὶ θανάσιμα, τὰ ὅποια ἀπομακρύνουσιν ἀπὸ τὴν ἀλήθειαν, καὶ δὲν σᾶς ἀφίνουσι νὰ πιστεύσητε καλὰ καὶ ὀρθά, πρῶτον ὅτι εἰς τὸν ἕνα Θεὸν δὲν ὁμολογεῖτε τὰ τρία πρόσωπα καὶ δεύτερον ὅτι τὸν ἕνα ἀπὸ τὰ τρία πρόσωπα τὸν υἱὸν καὶ λόγον τοῦ Θεοῦ δὲν πιστεύετε ὅτι ἐγεννήθη ἀπὸ Θεὸν καὶ πατέρα προτοῦ νὰ γίνουιν οἱ χρόνοι καὶ οἱ καιροί· καὶ ὅτι εἰς τοὺς ὑστερινούς καιροὺς καὶ χρόνους ἔγεινε τέλειος ἄνθρωπος διὰ τὴν σωτηρίαν τῶν ἀνθρώπων· ὁ δὲ τρόπος τῆς ἐνανθρωπήσεώς του εἶναι ἀνεκδιήγητος· ὅμως ὅσον εἶναι δυνατόν εἰς εἰς τὴν ἀνθρωπίνην δύναμιν θέλω λαλήσει περὶ αὐτῆς, καὶ θέλω κάμει ἀρχὴν ἀπὸ τὸ πρῶτον κεφάλαιον,

ὅπερ προτῆτερα ἀνέφερα, ἤγουν πῶς ἔχει ὁ Θεὸς τρία πρόσωπα· καὶ λοιπὸν ἀκουσον.

Μόνον ὁ Θεὸς εἶναι αἰδιος, αἰώνιος, παντοτινός, ἀναρχος, καὶ ἀπεριόριστος, ἤγουν οὔτε ἀρχὴν ἔχει οὔτε τέλος, καὶ παντοῦ εὐρίσκεται· εἶναι ἄκτιστος καὶ ἀναλλοίωτος. Δὲν διευθύνεται ἀπὸ κανένα, οὔτε καμμίαν ἀλλαγὴν δοκιμάζει· τὰ κτίσματα εἶναι ἀλλοιωτὰ καὶ διὰ τοῦτο καὶ φθαρτά. Ἐνῶ λοιπὸν εἶναι τοιοῦτος ὁ εἰς καὶ μόνος Θεὸς δὲν εἶναι μήτε χωρὶς λόγον, μήτε χωρὶς σοφίαν· ὥστε ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ὁ αὐτὸς εἶναι καὶ σοφία τοῦ Θεοῦ. Ἐπειδὴ ἡ σοφία μὲ λόγον εἶναι ἐξ ἀνάγκης καὶ ἀδύνατον νὰ εἶναι χωρὶς λόγον. Τὸ λοιπὸν ἂν ἦτο ποτὲ ὁ πατὴρ χωρὶς νὰ ἦτο ὁ λόγος καὶ ἡ σοφία τοῦ Θεοῦ, ἐξ ἀνάγκης θὰ ἦτον ὁ Θεός, ἄλογός τε καὶ ἄσοφος, τὸ ὁποῖον ἀδύνατον εἶναι καὶ ἀσεβὲς νὰ τὸ λέγῃ τις ὥστε καὶ ἄχρονος καὶ ἀναρχος εἶναι καὶ ὁ λόγος καὶ ἡ σοφία τοῦ Θεοῦ, ἐπειδὴ εἶναι ἀχώριστος ἀπὸ τὸν Θεόν· ἀλλὰ μήτε λόγος εὐρίσκεται ποτὲ χωρὶς πνεῦμα, τὸ ὁποῖον καὶ σεῖς ὁμολογεῖτε, ἐπειδὴ λέγοντες τὸν Χριστὸν λόγον Θεοῦ, τὸν λέγετε πῶς εἶναι πνεῦμα Θεοῦ, ἀσεβῶς ὅμως καὶ μὲ πολλὴν ἀμάθειαν, διότι δὲν χωρίζετε τὰ πρόσωπα τοῦ λόγου τοῦ πνεύματος, ἀλλὰ τὰ ὑπερφυσικά καὶ ἄτρεπτα τὰ νομίζετε φυσικά, τρεπτὰ καὶ συγχισμένα.

Λοιπὸν τὰ τρία πρόσωπα, εἶναι εἰς Θεὸς καὶ εἰς Θεὸς εἶναι τρία πρόσωπα· ἔχων λοιπὸν ὁ Θεὸς λόγον καὶ πνεῦμα, δὲν τὰ ἔχει καθὼς τὰ ἔχομεν ἡμεῖς οἱ ἄνθρωποι διαφθειρόμενα εἰς τὸν ἀέρα, ἀλλὰ τὰ ἔχει καθὼς ἀρμόζει εἰς τὸν Θεόν, παραδείγματος χάριν· καθὼς ἡ λάμψις τοῦ ἡλίου γεννᾶται ἀπὸ αὐτὸν τὸν ἥλιον, ἡ ἀκτὶς ἀπὸ τοῦ ἡλίου ἐκπορεύεται, καὶ καταβαίνει ἕως εἰς ἡμᾶς καὶ μήτε ἡ λάμψις μήτε ἡ ἀκτὶς τοῦ ἡλίου χωρίζεται ποτὲ ἀπὸ τοῦ δίσκου· ὅθεν καὶ ἥλιον καὶ λάμψιν καὶ ἀκτῖνα δὲν λέγομεν ἄλλον ἥλιον εἰμὴ τὸν ἕνα, τοιουτοτρόπως καὶ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ λέγοντες Θεόν, καὶ τὸ πνεῦμα ὁμοίως, δὲν λέγομεν ἄλλον Θεόν, ἀλλὰ τὸν ἕνα ἐκεῖνον δηλαδὴ, ὁ ὁποῖος θεωρεῖται ἀναρχος καὶ αἰδιος, μὲ τὸν συνἀναρχον λόγον, καὶ τὸ συναἰδιον πνεῦμα καὶ ἕνα

πιστεύωμεν ἡμεῖς τοιουτοτρόπως, καὶ νὰ ὁμολογῶμεν, αὐτὸς ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς καὶ λόγος τοῦ Θεοῦ μᾶς ἐδίδαξε. Καὶ τοιουτοτρόπως λοιπὸν πιστεύομεν καὶ ὁμολογοῦμεν καὶ με αὐτὴν τὴν πίστιν μέλλομεν νὰ ἀποθάνωμεν· αὐτὰ εἶναι ἀρκετὰ διὰ τὸ πρῶτον κεφάλαιον, καὶ ἃς μεταβῶμεν εἰς τὸ δεύτερον.

Λέγομεν τὸν Χριστὸν ὅτι εἶνε Θεὸς ἀληθινὸς καὶ τέλειος ἄνθρωπος, καὶ εἶναι ὅχι μόνον παντοκράτωρ καὶ παντοδύναμος, ἀλλὰ εἶναι καὶ δίκαιος καθὼς καὶ ἡ ἀκτίς τοῦ ἡλίου δὲν ζωογονεῖ μόνον τὰ πάντα, ἀλλὰ καὶ φωτίζει, καὶ τὰ θερμαίνει. Ὅταν λοιπὸν ἐπλασεν ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπον τὸν ἐπρόσταξε νὰ φυλάττῃ τὰς θείας αὐτοῦ ἐντολάς, ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ ὁ ἄνθρωπος ὑπέκυσε τὸν διάβολον θεληματικῶς καὶ ἡμάρτησε παραβαίνων τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ, καὶ διὰ τοῦτο δικαίως κατεδικάσθη εἰς θάνατον, δὲν ἤρμοζεν εἰς τὸν δίκαιον Θεόν, δυναστικῶς νὰ ἐλευθερώσῃ τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ τὰς χειρας τοῦ διαβόλου, ἐπειδὴ τοιουτοτρόπως ἤθελεν ἀκούσῃ τὸν διάβολον, ἀρπάζων βιαίως ἀπ' αὐτοῦ τὸν ἄνθρωπον, τὸν ὁποῖον ἐκεῖνος δὲν ἔλαβε βιαίως. Ἀλλ' ἂν ὁ Θεὸς μὲ δυναστείαν τὸν ἡλευθέρωνε ἤθελεν ἀφαιρέσει καὶ τὸ αὐτεξούσιον τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλὰ δὲν εἶναι ἴδιον τοῦ Θεοῦ νὰ καταστρέφῃ τὸ ἰδικόν του ἔργον· ἦτο λοιπὸν ἀνάγκη νὰ εἶναι ἄνθρωπος ἀναμάρτητος, νὰ ζήτῃ εἰς τὸν κόσμον χωρὶς ἁμαρτίας, καὶ τοιουτοτρόπως νὰ βοηθήσῃ τὸν ἄνθρωπον, ὁ ὁποῖος ἡμαρτε θεληματικῶς. Ἀλλ' ἐπειδὴ οὐδεὶς εἶναι ἀναμάρτητος, μήτε ἐὰν ἤθελε εἶναι μία ἡμέρα ἢ ζωὴ του, διὰ τοῦτο ὁ μόνος ἀναμάρτητος λόγος τοῦ Θεοῦ γίνεται υἱὸς ἀνθρώπου καὶ γεννᾶται ἀπὸ παρθένον καὶ μαρτυρεῖται ἀπὸ τοὺς οὐρανοὺς με φωνὴν τοῦ πατρὸς, ὅτι εἶναι υἱὸς ἀγαπητός· καὶ θεληματικῶς πειράζεται ἀπὸ τὸν διάβολον καθ' ὃν ἄνθρωπος, καὶ νικᾷ τὸν πειράζοντα καὶ με ἔργα καὶ με θαύματα μεγάλα, φανερῶν καὶ βεβαιῶν τὴν εἰς ἑαυτὸν πίστιν καὶ τὴν ζωὴν καὶ σωτηρίαν.

Καὶ τοιουτοτρόπως ἂν οὐ ἔζησε χωρὶς ἁμαρτίαν, ἀναδέχεται ἐπάνω του τὰ ἰδικὰ μας πάθη καὶ αὐτὸν τὸν θάνατον, διὰ νὰ κατέλθῃ εἰς τὸν ᾅδην καὶ σώσῃ ἐκείνους οἱ ὁποῖοι τὸν πιστεύουσι· διὰ

τοῦτο μαζὺ με τὸν ἑαυτὸν τοῦ ἀνασταίνει καὶ τὸν ἄνθρωπον, καὶ ὅταν ἀνελήφθῃ εἰς τοὺς οὐρανοὺς, ἐτίμησεν αὐτὸν τὸν ἄνθρωπον, κάμνων συγκαθέδρον μετὰ τοῦ πατρὸς καὶ καθίσας εἰς τὰ δεξιὰ τοῦ θρόνου τοῦ Θεοῦ καὶ πατὴρ εἰς τοὺς οὐρανοὺς, ἀπ' ἐκεῖ ἔστειλε τὸ πανάγιον πνεῦμα εἰς τοὺς ἑαυτοῦ μαθητὰς καὶ Ἀποστόλους καὶ τοὺς ἐφώτισε καὶ οὗτοι πάλιν ἐφώτισαν ὅλον τὸν κόσμον καὶ ἔφεραν αὐτὸν εἰς τὴν ἀληθινὴν πίστιν διὰ τῆς συνεργείας τοῦ ἁγίου πνεύματος, τὸ ὁποῖον ἐβεβαίωνε τὸ κήρυγμα αὐτῶν με τὰ θαύματα τὰ ὁποῖα ἔκαμνον.

Εἶτα λέγει ὁ κριτής. Ἀλλὰ τὴν Μαριάμ, ἡ ὁποία ἐγέννησε τὸν Χριστὸν Ἰησοῦν, πῶς τὴν ἔχετε; Ἀπεκρίθη ὁ ἅγιος· «ἐπειδὴ Θεὸν τέλειον, καὶ ἄνθρωπον τέλειον, ἀπὸ τὸ μεγαλύτερον τὴν ὀνομάζομεν κηρύττοντες αὐτὴν ἀληθῆ Θεοτόκον». Λέγει ὁ κριτής, καὶ εἶναι δυνατὸν νὰ χωρηθῇ ὁ Θεὸς εἰς κοιλίαν καὶ νὰ γεννηθῇ; καὶ ὁ μάρτυς λέγει, «ὅλα τὰ ἀδύνατα εἶναι πρὸς τὸν Θεὸν εὐκολα καὶ ἐκεῖ ὅπου θὰ θελήσῃ ὁ Θεὸς νικῶνται αἱ τάξεις τῆς φύσεως· διὰ τοῦτο πιστεύομεν ὅτι ἐχωρήθῃ ὁ ἀχώρητος, καὶ ἐγεννήθῃ χρονικῶς, καθὼς ἄνθρωπος, ὡς αὐτὸς ἡξεύρει, ὁ ὁποῖος ἔκαμε τοὺς χρόνους καὶ τοὺς καιροὺς.

Λέγει ὁ κριτής· ἀλλὰ τὸν ἰδικόν μας προφήτην πῶς τὸν ἔχετε; Ὁ μάρτυς λέγει· «ἀπὸ τὸν καιρὸν τοῦ Χριστοῦ μέχρι τῆς σήμερον κανεὶς προφήτης δὲν εἶναι, καθὼς ὀρίζει αὐτὸς ὁ Κύριός μας, ὅτι οἱ προφῆται ἕως τοῦ βαπτιστοῦ Ἰωάννου ἐστάθησαν, ὥστε ὁ ἰδικός σας δὲν εἶναι προφήτης, ἐπειδὴ ἐστάθῃ ὕστερον ἀπὸ τὸν Χριστόν, ἀλλ' εἶναι υἱὸς διαβόλου, πρόδρομος τοῦ ἀντιχρίστου, φθορεὺς καὶ πλάνος τῶν ἀνθρωπίνων ψυχῶν, ἀσεβὴς καὶ πολέμιος τοῦ Θεοῦ». Καὶ ὁ κριτής τὰ ἔγραψεν ὅλα αὐτὰ εἰς τὸν κώδικά του, ἐστράφη δὲ πρὸς τὸν ἅγιον με βλέμμα ἄγριον καὶ λέγει πρὸς αὐτόν· «πῶς ἔγινες κατάκριτος, ἀπὸ τὰ ἰδικὰ μας βιβλία καὶ πταισθης εἰς τοὺς νόμους; διὰ τοῦτο ἂν δὲν μετανόησας καὶ ἀρνηθῇς αὐτά, τὰ ὁποῖα εἶπες, δὲν θέλεις ἐλευθωρωθῇ, ἀλλὰ μέλλεις νὰ κατακαῇς εἰς τὸ πῦρ».

Καὶ ὁ μάρτυς ἔκραξε μὲ μεγάλην φωνὴν εἰς τὸ μέσον τοῦ κριτηρίου καὶ εἶπε· «Πιστεύω ἅθεε Κριτά, εἰς τὸν κύριόν μου Ἰησοῦν Χριστὸν τὸν ἀληθινὸν Θεόν, καὶ δημιουργὸν καὶ πλάστην μου, καὶ εἶμαι ἔτοιμος νὰ ὑπομείνω μυρίας βασάνους καὶ τιμωρίας διὰ τὴν ἀγάπην σου· διὰ τοῦτο καὶ ἐκ τῶν χρημάτων, τὰ ὅποια ἔχω, ἀγοράσατε ξύλα διὰ νὰ μὲ καύσητε, διότι δὲν θέλω ἀπὸ τὰ ἰδικά σας νὰ προσφερθῶ θυσία εἰς τὸν Θεόν μου». Καὶ εὐθὺς ἀφοῦ εἶπε ταῦτα ἔπτυσεν εἰς τὸν κριτὴν καὶ εἰς τὸν κώδικά του. Τότε ὁ κριτὴς τῆς ἀδικίας ρίψας αὐτὸν κάτω, ἐκτύπησε τὸν μάρτυρα ἕως ἐβδομήκοντα ραβδισμούς, ἔπειτα τὸν ἐφυλάκισεν, ἦτο δὲ τότε περίπου ἐνάτη ὥρα τῆς ἡμέρας. Καὶ ἐλθόντες ἐκεῖθεν τινες Χριστιανοί, εἶπον εἰς ἡμᾶς τὰ γενόμενα· καὶ ἡμεῖς ἀκούσαντες ἐλάβομεν φόβον καὶ χαράν.

Φόβον μὲν στοχαζόμενοι τὴν ἀδυναμίαν τῆς φύσεως, χαρὰν δὲ πάλιν συλλογιζόμενοι ὅτι ὁ Θεός, ὁ ὁποῖος τῷ ἔδωκε τοιαύτην γνῶσιν καὶ θάρρος, καὶ λόγον, ἵνα κηρύξῃ τὸ ὄνομά του ἀνάμεσα εἰς τυράννους, αὐτὸς ἕως τέλους θέλει ἐνδυναμώσῃ καὶ τὴν δύναμιν τῆς φύσεως· ὅθεν ἀφοῦ εἶπον καὶ παρηγγεῖλα εἰς ἐκείνους τοὺς χριστιανούς, ἵνα ἐνισχύσωσι τὴν ἀπόφασίν του, ἔπεμψα αὐτοὺς πάλιν εἰς τὴν φυλακὴν, οἱ ὅποιοι μεταδάντες ἐπειδὴ εἶχαν φιλίαν μὲ τοὺς φύλακας εἰσῆλθον εἰς τὴν φυλακὴν, μέσα εἰς τὴν ὁποίαν εὗρον τὸν μάρτυρα δεδεμένον μὲ δύο ἀλύσσεις ὄρθιον καὶ προσευχόμενον, καὶ ἰδόντες αὐτὸν ὅτι δὲν εἶχε καμμίαν ταραχὴν, ἢ φύβον, ἀλλ' ἦτο περιχαρὴς καὶ μὲ ἡλλοιωμένην τὴν ὄψιν ἀπὸ τὴν θεικὴν ἀλλοίωσιν, δι' ὅσα ἔπαθε, καὶ ὑπέμεινεν, ἐκάθισαν πλησίον του καὶ εἶπον πρὸς αὐτὸν τοὺς λόγους μου. Ὁ δὲ ἅγιος ἀπεκρίθη· «ὥς ἔχῃ θάρρος, ὅτι δὲν θέλει μὲ ἀφήσει ποτὲ ἡ δύναμις τοῦ Θεοῦ, ἡ ὁποία εἶναι μετ' ἐμοῦ, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀσέβειαν θέλω ὑβρίσει καὶ ἐκπομπεύσει, καὶ διὰ τὸν Χριστὸν θέλω ματυρήσει», πολλὰ λοιπὸν συνομιλήσαντες, ἐπειδὴ ἐνύκτωσεν, ἀνεχώρησαν.

Τὴν ἐπαύριον πάλιν μετὰ τὸν ὄρθρον, ἔπεμψα τοὺς ἰδίους πρὸς τὸν ἅγιον καὶ εἶπον πρὸς αὐτὸν τὰ πρέποντα καὶ τὸν παρεκίνησαν

εἰς τὸ μαρτύριον. Ἐκεῖνος δὲ ἀφοῦ ἤκουσε παρ' αὐτῶν τοὺς λόγους μου, ἀπεκρίθη, «Ἀδελφοί, αὐτὴν τὴν νύκτα ἐνῷ ἐπροσηυχόμην ἐφάνη ὁ Κύριος καὶ μὲ ἐδυνάμωσε καὶ μοῦ ἐθάρρυνε τὴν ψυχὴν λέγων εἰς ἐμέ, «Μιχαὴλ ἀθλητὰ ἰδικέ μου· καὶ ἐγὼ δι' ἐσὲ ἔδωκα τὴν ψυχὴν μου καὶ ὑπέμεινα σταυρικὸν θάνατον· κατ' αὐτὸν λοιπὸν τὸν τρόπον πρέπει καὶ σὺ νὰ ἀποθάνῃς πρὸς χάριν ἰδικὴν μου διὰ νὰ ζήσης καὶ νὰ βασιλεύῃς εἰς τοὺς οὐρανοὺς μετ' ἐμοῦ· καὶ λοιπὸν μὴ φοβηθῇς τὸ πῦρ, διότι ἡ θεωρία του μόνον προξενεῖ φόβον, ἀλλ' ἡ δύναμίς του εἶναι εὐκολοκαταφρόνητος καὶ ταῦτα θέλεις ὑπομείνει ἐνδυναμούμενος ἀπὸ τὴν ἀνίκητόν μου δύναμιν»· καὶ ταῦτα εἰπὼν ὁ κύριος μὲ ἠύλόγησε καὶ ἀνεχώρησεν· ἀπὸ ἐκείνης λοιπὸν τῆς ὥρας μὲ περιέλαβε μία ἀγάπη ἄμετρος καὶ χαρὰ ἀνεκδιήγητος ἐπὶ ποσοῦτον ὥστε δὲν δύναμαι νὰ κρατῶ τὸν ἑαυτὸν μου, ἀλλὰ προσμένω τὴν ὥραν ἐκείνην πότε νὰ ἀποθάνω καὶ νὰ εὕρισκωμαι μαζὺ μὲ τὸν Χριστόν». Ταῦτα ἀκούσαντες ἐκεῖνοι ἀπὸ τὸν ἅγιον, ἦλθον πρὸς με μὲ πολλὴν σπουδὴν καὶ διηγήθησαν ὅλα, δοξάζοντες τὸν Θεόν, ὁ ὁποῖος δίδει νίκην καὶ στέφανα εἰς ἐκείνους, οἱ ὅποιοι προθύμως ἀγωνίζονται διὰ τὸ ὄνομά του.

Τὴν ταύτην λοιπὸν ὥρα τῆς ἡμέρας συνήχθησαν οἱ ψωμοπῶλαι εἰς τὸν κριτὴν καὶ εἶπον, ὅτι αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος εἰς ἄλλους μὲν χρεωστεῖ καὶ ἄλλοι τοῦ χρεωστοῦν· πρόσταξον λοιπὸν νὰ ἐξέλθῃ ἀπὸ τὴν φυλακὴν καὶ νὰ ἔλθῃ νὰ δώσῃ λογαριασμόν· ὅθεν παρέδωκεν αὐτὸν δεδεμένον εἰς τὸν ἑπαρχὸν τῆς πόλεως. Ἀφοῦ λοιπὸν οἱ ἄνθρωποι τοῦ ἐπάρχου παρέλαβον αὐτὸν καὶ ἐλθόντες εἰς τὸ ἐργαστήριόν του ἐξήταζον τοὺς λογαριασμούς του. Τότε ἐδίψησεν ὁ ἅγιος καὶ οἱ φίλοι του ἔφερον εἰς αὐτὸν οἶνον καὶ τὸν παρεκίνηον νὰ πῖν. Ἀλλ' οἱ ἄνθρωποι τοῦ ἐπάρχου ἰδόντες τοῦτο ὀλίγον ἔλειψε νὰ θανατώσωσιν ἕνα ἐξ αὐτῶν κτυπῶντες αὐτόν· ὁ δὲ μάρτυς πονῶν διὰ τὸ πάθος τοῦ φίλου του ἐφώνησεν· ἀσεβέστατοι· διὰ τί πειράζετε τὸν ἄνθρωπον τοῦ Θεοῦ; ἐγὼ εἶμαι ὁ αἵτιος καὶ εἰς ἐμένα πρέπει ἡ τιμωρία καὶ συγχρόνως ἔπτυσεν εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ ἐπάρχου. ὁ ὁποῖος μὴ ὑποφέρων τὴν ὕβριν καὶ τὸν ἐμπαιγμὸν ἐκτύ-

πησε τὸν ἅγιον μὲ μίαν ράβδον εἰς τὴν κεφαλὴν τόσον, ὥστε ἔπεσε κάτω καὶ μόλις ἐσηκώθη, ἐπειδὴ τὸ κτύπημα ἐπροξένησεν εἰς αὐτὸν μεγάλην πληγὴν· ἀναχωρήσαντες δ' ἐκείθεν ἔφερον αὐτὸν εἰς τὴν φυλακὴν πάλιν καὶ παρήγγειλαν τὸν δεσμοφύλακα νὰ τὸν φυλάττῃ μετὰ πολλῆς προσοχῆς, διότι περιέμενον νὰ ἔλθῃ ὁ μεγαλύτερος κριτὴς νὰ ἐκδώσῃ τὴν ἀπόφασίν τοῦ θανάτου, ὁ ὁποῖος ἦλθε τῇ τετράδι τῆς μεσοτεσταρακοστῆς.

Τὴν πέμπτην λοιπὸν ἔφερον ἔμπροσθεν εἰς τὸ κριτήριον τὸν ἅγιον, ὅλον χαρούμενον καὶ λαμπρόν· ἦτο ἕκτη ἡ ὥρα τῆς ἡμέρας, καὶ λαβὼν ὁ κριτὴς εἰς τὰς χεῖράς του τὸν κώδικα, εἰς τὸν ὁποῖον ἦτο γεγραμμένη ἡ ὁμολογία τοῦ μάρτυρος, ἤρχισε νὰ τὸν ἐρωτᾷ διὰ τὰ γεγραμμένα, ἂν ἀληθεύσωσιν ἢ ὄχι, καὶ ἂν τὰ ὁμολόγησῃ καὶ πόνθεν τὰ ἔμαθε καὶ τίς τὰ ἐδίδαξεν· ὁ δὲ μάρτυς ἀπεκρίθη, «Μὴ ἐρωτᾷς, ὦ Κριτά, ἂν ἀληθεύουσιν ἐνῷ εἶναι φανερώτερα ἀπὸ τὸν ἥλιον καὶ ἐγὼ εἶμαι ὁ ὁποῖος ὁμολόγησα αὐτά, καὶ τώρα πάλιν τὰ ὁμολογῶ ὡς ἀληθινὰ καὶ βέβαια, τὰ ἐδιδάχθην δὲ πατροπαράδοτως ἀπὸ εὐσεβεῖς γονεῖς καὶ κανεῖς ἄλλος δὲν μὲ τὰ ἐδίδαξεν». Καὶ ὁ κριτὴς λέγει· ἄφες, ἄθλιε, αὐτὰ καὶ μετανόησον διὰ νὰ ἐλεηθῇς ἀπὸ τὸν Θεὸν καὶ ἀπὸ τὸν προφήτην μας καὶ ἀπὸ ἡμῶν καὶ νὰ σὲ τιμῶμεν, καὶ νὰ ἀποφύγῃς τὸν πικρὸν θάνατον τοῦ πυρός». Καὶ ὁ μάρτυς λέγει· «δὲν ἀρνοῦμαι τὸν Χριστὸν μου, δὲν προτιμῶ τὸ σκότος, οὔτε τὴν πλάνην τοῦ διαβόλου, ἀλλὰ θέλω νὰ ἀποθάνω μαζὶ μὲ τὸν Χριστὸν μου, διὰ νὰ ζήσω μὲ αὐτόν· μὴ μὲ φοβερίζῃς, ὦ κριτά, διότι δὲν θέλεις μὲ καταπαίσεις· ἐγὼ περιέμενον αὐτὴν τὴν ἡμέραν ὡς λαμπρὰν πανήγυριν, καὶ ἡμέραν ἐλευθερώσεως, διὰ τὴν ὁποίαν ὅλος ὁ κόσμος δὲν εἶναι ἀντάξιός· τί θέλω κερδίσει ἀπὸ τὰ πλοῦτη, τὰ ὁποῖα μοῦ ὑπόσχεσαι; αὐτὰ ἄς χαθοῦν, ἄς ἀφανισθοῦν μαζὶ σας, οἱ ὁποῖοι μὲ νομίζετε ὅτι μὲ αὐτὰ θέλω ἀλλάξαι τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν· παράδωσόν με λοιπὸν εἰς τὸν Θεόν, διότι θέλω νὰ γίνω θυσία τοῦ Κυρίου μου, θέλω νὰ ψηθῶ ὡς ἄρτος γλυκύς, καὶ νὰ βαλθῶ ἐπάνω εἰς τὴν τράπεζαν τῆς ἀγίας τριάδος, καὶ νὰ προσφερθῶ ὡς θυμίαμα εὐώδες κάμε λοιπὸν τὸ ταχύτερον ἐκεῖνο

τὸ ὁποῖον θέλεις νὰ κάμῃς δὲν φοβοῦμαι τὰς τιμωρίας τούτης τῆς ζωῆς, δὲν ἀρνοῦμαι τὴν ἀγάπην τοῦ φιλτάτου μου Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ ὁποῖος εἶναι ἡ χαρὰ μου, ἡ ζωὴ μου, ἡ ἀνάστασίς μου, καὶ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν». Μὲ ταῦτα τὰ Θεόσοφα λόγια ἔκαμε τὸν κριτὴν καὶ ἔφριξε τόσον, ὥστε λαβὼν τὸ μανδύγιόν του ἐσπόγγιζε τὰ δάκρυά του, τὰ ἑποῖα ἐπλημμύρησαν τοὺς ὀφθαλμούς του· ἔπειτα ὡσὰν ἀπὸ βαθὺν ὕπνον νὰ ἐξύπνησε, τοιαύτην ἔδωκεν ἐγγράφως τοῦ θανάτου τὴν ἀπόφασιν.

«**Ἐπειδὴ Μιχαὴλ**· ὁ ὁποῖος εἶναι ἀπὸ χριστιανούς ἀπεφάσισεν » ἄφ' ἑαυτοῦ του καὶ ἦλθεν ἔμπροσθεν εἰς πολλοὺς ἄρχοντας καὶ ἄρχομένους, οἱ ὁποῖοι εὐρέθησαν εἰς τὸ Κριτήριόν μου καὶ μὲ » παρηρσίαν πολλὴν ὁμολόγησαν ὅτι ὁ Χριστὸς εἶναι Θεὸς ἀληθινός, καὶ ὅτι οἱ προφῆται δι' αὐτὸν ἐπροφήτευσαν· καὶ ὅτι ἡ παρθένος Μαρία, ἡ ὁποία ἐγέννησε τὸν Ἰησοῦν εἶναι Κυρία Θεοτόκος· καὶ ὅτι οἱ προφῆται ἕως τοῦ Χριστοῦ ἦσαν, ἐκεῖνοι δὲ οἱ » ὁποῖοι ἦλθον μετὰ τὸν Χριστόν, εἶναι ψεῖσται καὶ πλάνοι, καὶ » αὐτὸν δὲ τὸν ἰδικόν μας Μωάμεθ, φανερά τὸν ὠνόμασε διάβολον, » καὶ υἱὸν τοῦ διαβόλου, φθορέα καὶ πρόδρομον τοῦ ἀντιχρίστου, » καὶ ἀσεβῆ καὶ ἄθεον· ἐπειδὴ δὲ δὲν ἠθέλησε νὰ μετανόησῃ δι' » αὐτὰ, τὰ ὁποῖα ἐλάλησεν, ἀπεφασίσαμεν καθὼς ὀρίζουν οἱ νόμοι » νὰ τὸν καύσωσιν εἰς τὸ πῦρ τὴν εἰκοστὴν πρώτην τοῦ μηνὸς » Μαρτίου, ἡμέραν Πέμπτην τῆς ἐβδομάδος καὶ ὥραν ἐνάτην τοῦ » ἑπταχιλιοστοῦ πεντηχοστοῦ δευτέρου ἔτους, ἀπὸ κτίσεως κόσμου » (ΖΝΒ') ἤτοι τὸ 1752 ἀπὸ τῆς τοῦ Χριστοῦ γεννήσεως».

Τοιαύτην λοιπὸν ἀπόφασιν λαβὼν ὁ ἑπαρχος ἔφυγεν ἀπὸ τὸ Κριτήριον ἔχων καὶ τὸν ἅγιον δεδεμένον, ὁ ὁποῖος εἰς τοῦτο μιμούμενος τὸν Χριστὸν ἐσύρετο ὡς ἀρνίον ἄκακον εἰς τὴν σφαγὴν, καὶ μὲ τὸ στόμα δὲν ἐλάλει τίποτε, μὲ τὴν καρδίαν ὅμως ηὐχαρίσται τὸν κύριον, ὁ ὁποῖος τὸν ἡξίωσε νὰ γίνῃ κοινωνὸς τοῦ πάθους του, καὶ βλέπων κάτω, ἀνεδίδαξε τὸν νοῦν του εἰς τὸν οὐρανόν· ἦτο δὲ ἡ πόλις ὅλη συνηθροισμένη, ὡς ἐκ κοινῆς συνηθείας, μόνον οἱ χριστιανοὶ ἴσταντο μακράν, ἐπειδὴ ἐδιώκοντο ἀπὸ τοὺς ἀπίστους,

οἱ ὅποιοι ὄντες πλήρεις θυμοῦ ἠπείλουν, ὕβριζον, ἔτριζον τοὺς ὀδόντας ὡς θηρία ἀνήμερα· τότε δὲ ἔβλεπέ τις εἰς ἐκεῖνο τὸ πάνδημον θέατρον πῶς ὅλος ὁ τόπος ἐκεῖνος ἦτο σκεπασμένος ἀπὸ τοῦ πληθὸς τῶν ἀνθρώπων· αἱ στέγαι τῶν οἰκιῶν, οἱ ὄροφοι τῶν ἐκκλησιῶν, τὰ δένδρα, τὰ τείχη ἦσαν πλήρη ἀνθρώπων θεωρούντων τὸν μάρτυρα πῶς ἠγωνίζετο νὰ νικᾷ τοὺς ὁρατοὺς καὶ ἀοράτους ἐχθρούς· νομίζω δὲ ὅτι οὔτε ἄγγελοι, οὔτε μάρτυρες ἔλειπον ἀπὸ τοῦ στάδιον ἐκεῖνο συντρέχοντες ὅλοι εἰς ἀπάντησιν καὶ δορυφορίαν τῆς γενναιοτάτης ἐκείνης καὶ μαρτυρικῆς ψυχῆς· καὶ τί λέγω ἄγγελοι καὶ μάρτυρες; καὶ αὐτὸς ὁ στεφοδότης Χριστὸς ἦτο παρῶν διὰ νὰ δώσῃ τὸν στέφανον καὶ τὸ βραβεῖον τῆς νίκης.

Ἀφ' οὗ δὲ ἔφθασαν εἰς τὸν τόπον ὅπου ἔπρεπε νὰ ψῆθῃ ὁ ἅγιος, ἵνα ἐκφοβίσωσιν αὐτὸν ἤναψαν ἔμπροσθέν του τὴν πυρὰν καὶ ἐμπήξαντες δύο πασάλους ἔδεσαν τὸν ἅγιον μὲ τὴν ἄλυσσον μὲ τὴν ὁποίαν εἶχον αὐτὸν δεδεμένον ἐκ τοῦ λαίμου, ἔπειτα ἐκδύσαντες αὐτὸν τὸν ἀφῆκαν μόνον μὲ τὸ ἐπανωφόρι.

Τότε ἤρχισε πάλιν ὁ Ἐπαρχος νὰ τὸν κολακεύῃ προσποιούμενος ὅτι τάχα τὸν λυπεῖται, καὶ τὸν συμπονεῖ νομίζων ὁ ἀσεβέσπατος, ὅτι μὲ τοιαῦτα λόγια θέλει μεταβάλλει τὴν γνώμην τοῦ μάρτυρος, ἡ ὁποία ἦτο στερεωτέρα καὶ ἀπὸ αὐτὸν τὸν λίθινον ἀδάμαντα· ἀλλ' ὁ μάρτυς εἶπε πρὸς αὐτὸν μὲ πολλὴν γενναιοσύνην καὶ εὐτολμίαν· «ὦ τυφλὲ καὶ πεπλανημένε ἀπὸ τὸν εὐθὺν δρόμον τοῦ κυρίου, δὲν ἐντρέπεσαι νὰ νομίζῃς ὅτι θὰ μὲ ἀποσπάσῃς ἀπὸ τὴν ἀληθινὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ μου, καὶ διατὶ δὲν ἐκτελεῖς τὴν ἀπόφασιν τὴν ὁποίαν ἔλαβες ἐναντίον μου; ἐγὼ πιστεύω καὶ ὁμολογῶ ὅτι ὁ Χριστὸς εἶναι υἱὸς ἀληθινὸς τοῦ Πατρὸς καὶ Θεὸς ἀληθινός, ὁ ὅποιος ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον νὰ σώσῃ τοὺς ἁμαρτωλοὺς, ἐκ τῶν ὁποίων εἶμαι πρῶτος ἐγώ· δὲν θέλεις λοιπὸν μὲ καταπίπτει καὶ ἐὰν ἤθελες δώσῃς ὅλας τὰς βασιλείας τοῦ κόσμου, διότι μὲ ἀναμένει ἄλλη βασιλεία οὐράνιος καὶ αἰώνιος».

Τότε διατάττει ὁ Ἐπαρχος νὰ ἀλείψωσι τὸν ἅγιον μὲ θεῖον καὶ τούτου γενομένου ἤναψαν ὑποκάτω τὸ πῦρ, καὶ παρευθὺς ἤναψε

καὶ ἐκαίετο ὡς λαμπάς, καὶ τοιουτοτρόπως ἔστεκεν ὁρθὸς προσευχόμενος ἐπὶ πολλὴν ὥραν καὶ ὑμνολόγει σιγαλὰ μὲ τὸ στόμα τὸν Θεόν, ἔπειτα στραφεὶς δεξιὰ καὶ ἀριστερά, ἐστοχάσθη πρὸς τοῖον μέρος ἔρρευεν ἡ φλόξ τοῦ πυρός, καὶ κλίνας πρὸς ἐκεῖνο, τὸ μὲν σῶμα του παρέδωκεν εἰς τὴν φλόγα, τὴν δὲ ψυχὴν του τὴν ἁγίαν εἰς χεῖρας τοῦ Θεοῦ.

Ὡ τῆς μεγάλης σου ὑπομονῆς Μιχαὴλ ἀξιοθαύμαστε! ὦ τῆς στερεᾶς καὶ ἀδαμαντίνου σου ψυχῆς! πῶς δὲν ἐδειλίασας τὴν σκληρὰν καὶ ἀπάνθρωπον ὀρμὴν τῶν ἀσεβῶν, ἀλλ' ὡς τοξάριον μικρῶν παιδίων ὑπέλαβες ὅλας τὰς μηχανὰς ἐκείνων, ὧν ἡ σκληρότης καὶ ἀπάνθρωπία ὑπῆρχεν ἀκαταδάμαστος, τοῦ δὲ ἁγίου τοῦ καὶ μάρτυρος Μιχαὴλ ἡ πρὸς τὸν στεφανήτην Χριστὸν σταθερὰ καὶ ἀκαμπτος ἀπόφασις καὶ ἐπιμονή, δι' ἧς καὶ αὐτὴν τὴν ζωὴν θύσας ἐστάθη ἀδύνατον νὰ μεταβάλῃ γνώμην καὶ χωρισθῇ τὸν στεφοδότην Χριστόν.

Ἀλλ' ὦ μάρτυς ἀθλητά, πρέσβευε ὑπὲρ ἡμῶν τῶν ἐπιτελούντων τὴν ἁγίαν σου κοίμησιν καὶ δώρησαι ἡμῖν πλοῦσια τὰ ἐλέη σου, ἀμήν. Γένοιτο! Γένοιτο!

Τ Ε Λ Ο Σ

ΚΑΝΩΝ ΠΑΡΑΚΛΗΤΙΚΟΣ

ΕΙΣ ΤΟΝ ΝΕΟΦΑΝΗ ΜΑΡΤΥΡΑ ΜΙΧΑΗΛ

Γενομένου εὐλογητοῦ.

Κύριε εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου
τὸ, Θεὸς Κύριος.

Εἰτα τὸ τροπάριον τοῦ ἁγίου.

Καὶ νῦν.

Οὐ σιωπήσωμεν ποτὲ Θεοτόκε

Ὁ πεντηκοστός. Καὶ εὐθὺς ψάλ. τὸν κανόνα

Ῥοδὴ α'. ἤχος δ'.

Ἀνοιξω τὸ στόμα μου.

Ἄγιε τοῦ Θεοῦ πρέσβευε ὑπὲρ ἡμῶν.

Τοῖς πάθεσι πάνσοφε καταβιδάζομαι πάντοτε εἰς σκότος βαθύτατον καὶ καλύπτει ἐμὲ ἀπογνώσεως καὶ πανωλέθρου, θερμὴ ἀντίληψις τούτων.

Μακράν* με ἀπώκισε δαίμων ἀτόποις με, παντοκράτωρ, σαρκοῦ, διὸ Μιχαὴλ σοῦ θερμῶς καὶ διαπύρως, χειρὸς τοῦ ἀλάστορος μάρτυς ἐξάρπασον.

Δόξα.

Καρδίαν κραυγάζω σοι, ἀπὸ βαθέων Μακάριε δεινῶς πολε-

μούμενος, καὶ κινδυνεύων μικροῦ εἰς ἀπώλειαν, ὑπὸ τοῦ βροτο-
κτόνου, προφθάσας με οἰκτιρον μάρτυς, πανένδοξε.

Καὶ νῦν.

Ἁγία δέσποινα, τὴν μολυνθεῖσαν καρδίαν καθάρισον ἢ τὸν
υπέραγνον λόγον κυήσασα, καὶ υπάρχουσα, πασῶν ἀγιωτέρα τῶν
ἄνω δυνάμεων, μόνῃ πανύμνητε.

Ὡδὴ Γ.

Τοὺς σοὺς ὑμνολόγους Θεοτόκε.

Ἀπέλασον βλάβην ἐναντίον, θεράποντος ἁγίε τοῦ σοῦ, δα-
κρύοντος καὶ κλαίοντος, ὑπὲρ τῶν ἐπταισμένων μοι καὶ τὸν Θεὸν
ἐκάστοτε ὑπὲρ ἐμοῦ καθικέτευε.

Φαιδρῶς τὴν σὴν μνήμην καὶ ἐκ πόθου, δοξάζοντες ἔνδοξε τὴν
σὴν, καὶ τὴν γενναίαν ἄθλησιν, ρύου ἡμᾶς καὶ φύλαττε πάσης
ὀργῆς τοῦ δράκοντος, ὦ Μιχαὴλ ἀξιάγαστε.

Δόξα.

Ἀγάλλεται σήμερον καὶ χαίρει λαὸς ὁ Χριστῶνυμος εὐρῶν
θεραπευτὴν σωτήριον, παντοδαποὺς νοσήματος, σὲ Μιχαὴλ πανεύ-
φημε καὶ ρύστην πάσης κακώσεως.

Καὶ νῦν.

Σπλαγχνίσθητι μόνῃ Θεομῆτορ ἐλέησον οἰκτιρον ψυχὴν κύκλω
κινδυνεύουσαν παθῶν σαρκὸς καὶ πνεύματος, καὶ ρῦσαι πρόφθασον
ταύτην ἰσχύϊ σου ἀπὸ κινδύνων.

Καθικετεύει ὁ ἱερεὺς, δι' ὧν γίνεται ἡ παράκλησις καὶ
ψάλλεται τὸ Κύριε ἐλέησον *ΙΕ'*. κλπ.

Καὶ λέγομεν τὸ τροπάριον ἤχος Β'.

Ὡςπερ μαργαρίτην, Μιχαὴλ, τῷ τῆς ἐκκλησίας στεφάνῳ
ἐνέπηξέ σε Χριστὸς καὶ τῷ στερεώματι, ἀστέρα ἔθετο, μυστικῶς
διαλάμποντα, τῆς κληρονομίας, τῆς αὐτοῦ τὸ σχοίνισμα, ἀγγελό-
μαστε, νῦν γὰρ ἐν ὑστέροις τοῖς χρόνοις ὤφθης χριστομάρτυς γεν-
ναῖος, καὶ τῶν σὲ τιμώντων πρέσβευε ἄριστος.

Ὡδὴ δ'.

Τὴν ἀνεξιχνίαστον θείαν.

Ἁγίε τοῦ Θεοῦ πρέσβευε

Ὅντως ἀσφαλὴς ἡμῖν ὁρμος Χριστοῦ μάρτυς καὶ προπύργιον
πέφυκας, τῶν πολεμούντων ἀπολέσαι ἀπειδῶς, ψυχὴν τὴν πανα-
θλίαν μου τὴν καταφυγοῦσαν τῇ σκέπῃ σου.

Τίς μὲν τότε γένωμαι Μιχαὴλ ἐν τῇ φρικτῇ ἡμέρᾳ τῆς κρί-
σεως, καταφρονήσας προσταγμάτων τοῦ Θεοῦ σὺ δὲ μεσίτης, ἔν-
δοξε φάνηθι ἐκεῖτε μοι ἔνδοξε.

Δόξα

Φλέξαν ἀνομήματα φθοροποιά, μάρτυς Μιχαὴλ ὑπὲρ θαύμα-
στε, ἐκδαπανῶντα, ὡς ἀν κηρίον πῦρ ψυχὴν ἐμὴν ἐκάστοτε καὶ εὐ-
θυδρομεῖν οὐκ ἐώντά με.

Καὶ νῦν.

Σὺ τὸ ἱλαστήριον πάντων βροτῶν, πίστει ἱκετεύω καὶ δέομαι
ὡς ἐλεήμων τὸν κριτὴν ἀπεργάσαι ὅπως ἐν αἰνέσει δοξάζω.

Ὁδὴ Ε'.

Ἐξέστη τὰ σύμπαντα.

Ἀγλὺν τῶν πταισμάτων μου, ἔνδοξε σκέδασον καὶ δώρησαι αἰθρίαν ἐμοὶ παμμάκαρ τῷ προσφυγόντι εἰς σέ, ἵνα σε γεραίρω εὐλαβῶς ἐν παντί τῷ βίῳ μου, Μιχαὴλ ἀξιάγαστε.

Ὡς μάρτυς πανένδοξε Χριστοῦ τοῦ ἐλεήμονος δύνασαι ἀνύειν ὅσα θέλεις ἐξευμενίζων αὐτοῦ τὸ πρόσωπον τοῖς ἡμαρτηκόσι νῦν ἡμῖν, καὶ τὴν ἐπουράνιον βασιλείαν προανώμενος.

Δόξα.

Τὸ σῶμά μου κάθαρον, μεμολυσμένον, πάθεσι ψυχὴν ἀναπτέρωσον παμμάκαρ, ὅπως κολάσεις κατανοῇ τὰς φρικτάς, μελλούσαν ριφθῆναι ἐν αὐταῖς παρὰ τοῦ παντάνακτος, ὡς μὴ καλὸν πρᾶξαν.

Καὶ νῦν.

Σοφίαν ἐκύησας Θεοῦ τὴν ἀνυπόστατον, σαρκὶ καὶ ὑπόστασιν παρθένε, τὸν ἐνωθέντα λόγον προσάναρχον ἐπ' ἐσχάτων τούτων ἡμερῶν, ἐξ ἀγνῶν αἱμάτων σου εἰς τὸ σῶσαι τὸν ἄνθρωπον.

Ὁδὴ Γ'.

Τὴν θεῖαν ταύτην.

Ἐγύμνωσέ με τὸν δαίλαιον, θελήμασιν αὐτοῦ ὁ δυσώνυμος κατασυρόμενον, παντὸς καλοῦ ὑπερβαύμαστε τῇ χάριτί σου ὅθεν ἐπαφία σοι.

Βάθος γεένης ταραττει με, σκόληξ ἐχθροῖς ὁ ἀκοίμητος ὡς ἀληθῶς τὰ πάντα λυμαίνεται.

Δόξα.

Ὁξεῖαν βοήθειαν θερμῶς ἐπικαλοῦμαι, πιεζόμενος ταῖς προσβολαῖς τοῦ ἀλάστορος κατεπειγούσαις φθάσαι με εἰς ἀπόγνωσιν.

Καὶ νῦν.

Ἵμνεῖν σε χρέος ὀφείλομεν, ἀλλ' ὄντως πρὸς ἀξίαν οὐ σθένει με, διὸ θαυμάζοντες σιγῇ τιμῶμεν τὸ ἄφραστον φρικτῶς ἐν σοὶ παρθένε πραχθὲν μυστήριον.

Διάσωσον ἀπὸ κινδύνων . . . ,

Ἀχραντε ἢ διὰ λόγου

Εἶτα μνημονεύει ὁ Ἱερεὺς.

Καὶ τὸ τροπάριον ἤχος Β'.

Φέρεις τὸν σταυρὸν ἐν δεξιᾷ, ὡς ἀκαταμάχητον ὄπλον τῇ δελεᾷ φρίκῃς τε ἄρπικα, ὡς νίκης σύμβολον, καὶ στεφάνῳ κατέστυφαι, καθὰ βασιλεὺς τῶν ἐχθρῶν καὶ ἐξ ἄλλων γλαῖναν περίκεισαι· πρῶην γὰρ τὸ πῦρ περιέθου, ἐν τῷ τελειοῦσθαί σε μάκαρ, καὶ ἡμῶν τυγχάνεις πρέσβυς ἄπαυστος.

Προκείμενον.

Εὐφρανθήσεται δίκαιος ἐν Κυρίῳ.

Στίχ. Εἰσάκουσον ὁ Θεὸς τῆς φωνῆς μου.

Τὸ Εὐαγγέλιον.

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀνέβη ὁ Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα.

Δόξα.

Ταῖς τοῦ ἀθλοφόρου πρεσβεαῖς

Καὶ νῦν.

Ταῖς τῆς Θεοτόκου

Στίχ. Ἐλεῆμον ἐλέησόν με ὁ Θεός.

Καὶ ὑβάλλεται τὸ τροπάριον ἡχος Β'.

Ὅτε ἐκ τοῦ ξύλου νεκρωθεῖς.

Ὑμνοὶς τὴν σεπτὴν σου ἑορτὴν μάρτυς χεῖρας κροτήσωμεν, οἱ θιασῶταί σου στόμα καὶ πνεῦμα Θεοῦ εἰληφώς, ἀσεβούντων ἐνώπιον, τριάδος τὸ κράτος λόγου τε τὴν κένωσιν ἐθεολόγησας· ὅθεν ἐν εἰρκτῇ ἐθεάσω, τοῦτον σε ῥωννύωντα μάκαρ ὥπερ καὶ πρεσβείαις τοῦ σωθῆναι ἡμᾶς.

Ὁ Ὁ Ἱερεὺς.

Σῶσον ὁ Θεὸς τὸν λαόν σου
Τὸ Κύριε ἐλέησον. Τρίς.

Ὁ Ὁ Ἱερεὺς.

Ἐλέει καὶ οἰκτιρμοῖς.

Ὁδὴ Ζ.

Οὐκ ἐλάτρευσαν τῇ Κτίσει.

Ἵπερ πάντας τοὺς ἀνθρώπους ἐπλημμέλησα ὁ ἀσυνείδητος, τὰς ἐντολάς τοῦ Θεοῦ μηδὲν λογισάμενος ὅθεν δεδάνεισμαι, τὸ ἡμάρτηκα, ἐκ τοῦ ἀσώτου, ἅγιε, σαῖς εὐχαῖς ποινῆς ῥυθθίην.

Ὁ ἐτάζων τὰς καρδίας, καὶ τὰ κρύφια, ἴλαθι σῶσον με παντελεήμων, σοφὲ θεὲ πρεσβείαις τοῦ μάρτυρος τοῦ ὑπομείναντος προθυμότητά διὰ τὴν σὴν ἀγάπην πᾶσαν κάκωσιν βασάνων.

Δόξα.

Ὡςπερ λέων ὁ πολέμιος ὠρύεται, θέλων πανεύρημε τὴν ταπεινήν μου ψυχὴν σπαράξας τοῦ τάλαινος, δι' ὃ προσπέφυγα τῇ δυνάμει σου, ὡς ἂν ῥυθθίην τέλειον, τῶν αὐτοῦ δεινῶν ὁδόντων.

Καὶ νῦν.

Πταισμάτων πηγὴν οἱ ξηραίνόμενοι, παθῶν νοσήμασι ἀληθῶς, ἀντλοῦμεν σωτήρια καὶ θεῖα νάματα δοξάζομεν, τὸν Κύριον γεραίροντες τὰ μεγαλεῖα.

Παῖδας εὐαγεῖς ἐν τῇ καμίνῳ

Δεινῇ ἀμελείᾳ συσχεθέντα ἀπάλλαξον ἀθλοφόρε οἰκτειρήσας με, καὶ φρουρὸς γεννήθῃτι, ὁδηγῶν με πάντοτε εἰς τὸ ποιεῖν τὸ θέλημά σου, σοῦ παντοκράτορος ἐξ ὧν μου ψυχῆς καὶ καρδίας ὅπως τῆς ἀγῆρω τρυφῆς ἐπαπολαύσω.

Ἐγγίζει τὸ τέλος τῆς ζωῆς μου καὶ τρέμω τὴν θεῖαν δίκην ὡς ὑπεύθυνος, ζήσας μοχθηρότατα, Μιχαὴλ πανένδοξε, ταῖς σαῖς πρεσβείαις τότε οὖν τῆς κατακρίσεως ἀπάλλαξον καὶ λέξεως θείας κατὰ ζῴωσόν με ὡς ἂν μεγαλύνω.

Εὐλογοῦμεν Πατέρα, Υἱὸν καὶ ἅγιον Πνεῦμα.

Ἐλπίζων τῇ θεῇ σου πρεσβείᾳ ῥυομένη μὲν δεινῆς κολάσεως, χαίρω ὑπερῆδιστα καὶ σκιρτῶ ὡς ἔλαφος, καὶ τὸ γλυκύ σου ὄνομα κράζω ἐκάστοτε ἐκ μείλεισαι, μάρτυς Μιχαὴλ, τὸν κοινὸν δεσπότην, εἰμοὶ τοῦ τρισαθλίου.

Καὶ νῦν.

Νῦν ἂν σε αὐτῇ ἀναλογίζου ψυχῆμου, ποῦ μετ' ὀλίγον μέλλεις αἵρεσθαι, οἶψι παραστήσασθαι, βήματι καὶ ἄρχοντι τῷ τὰ κρυπτά γινώσκοντι σοῦ διαβούλια καὶ στέναξον ἐκ μέσης καρδίας, σῶσόν με πρεσβείαις Χριστὲ τῆς Σὲ τεκούσης.

Ὁδὴ Θ'.

Ἄπας γηγενὴς σιτριτάτω τὸ πνεῦματι.

Πᾶσι Μιχαὴλ ἐκ πίστεως ἐνδοξε πρῶτον ἴασιν ἐκ σοῦ λαβεῖν

ὑπὸ κακώσεων, ὡς ἱατρὸς πανάριστος ὑπάρχων ἅγιε, καὶ Χριστοῦ
λαμπρότατος δίδου· ῥῶσιν ἀφθόνως καὶ ἔλεος.

Χάριτος τῶν σῶν λειψάνων ἀξίωσον ἐπαπολαύσαι μοι καθα-
γιαζούσας μου ψυχὴν καὶ σῶμα βεβηλωθέντα μοι, ὦ Μιχαὴλ κα-
κίας τε, αἰσχρορρήμασι καὶ φυγεῖν με, τὴν διαιωνίζουσιν καὶ
φρικτὴν ἐν τῷ μέλλοντι κόλασιν.

Δόξα Πατρί.

Δέξαι ἀθλητά, τὸν ὕμνον πανεύφημε τὸν εὐτελέστατον, Μι-
χαήλ, ἐκ στόματος, ῥυπωδεστάτου τὸν ἐξερχόμενον, καὶ σαῖς εὐ-
χαῖς ἐνίσχυσον ὕμνεῖν τε πάντοτε, καὶ δοξάζειν ἀσιγήτοις χεῖ-
λεσι τὸ σεπτὸν σου καὶ ἔντιμον σῶμα.

Kai nūn.

Νοῦς ἀδυνατεῖ καὶ πᾶσα διάνοια ἰλιγγιᾷ γηγενῶν σὲ τὴν ὑπε-
ραίρουσαν καὶ τοὺς ἀγγέλους ἐν ἀγιότητι καὶ σεραφεῖμ ἐπέκεινα
καὶ χερουβείμ ἀνυμνεῖν παναγία, ὅθεν εὐφημοῦντές σε τοῦ ἀγγέ-
λου τὸ χαῖρε κραυγάζομεν.

Μεγαλνᾶδια τοῦ Ἁγίου.

Δεῦτε εὐφημήσωμεν οἱ πιστοὶ Μιχαὴλ τὸν μέγαν τὸν κηρύ-
ξαντα ἀδεῶς, ἐν μέσῳ ἀθέων, Τριάδα τὴν ἁγίαν ἀμέριστον οὐσίαν
καὶ τρισυπόστατον.

Ἰασαὶ τὰ ἔλκη τὰ πονηρὰ τῆς ψυχῆς μου μάκαρ παιδείαις
τοῖς σοῖς σοφὲ φαρμάκοις, καὶ δίδου τελείαν εὐρωσιν Μιχαὴλ
θεόφρων μαρτύρων καύχημα.

Ναὺς ἐχρημάτησας Μιχαὴλ Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ σου καὶ δοχεῖον
χωρητικὸν πνεύματος ἁγίου, διὰ τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον ἐδέξω
καὶ τὴν ἀναίρεσιν.

Ὑμνον ἐκ χειλέων σου ῥυπαρῶν, ἴδε σοὶ προσφέρω μὴ παρί-
δης, ἀλλ' εὐμενεῖς προσδέχου καὶ ζάλης ἀπάλλαξόν με πάσης τὴν
σὴν μνήμην ἐνδόξως πανηγυρίζοντα.

Σῶμά σου τὸ θεῖον, θαυματουργὲ Μιχαὴλ θεόφρων, παρεδόθη
ἐε τῷ πυρὶ ὑπὸ τῶν ἀθέων, τὸ πνεῦμα δὲ σοῦ μάκαρ, παρέλαβον
οἱ πόνοι εἰς τὰ οὐράνια,

Ἰνα σου τὴν μνήμην τὴν ἱεράν, γεραίρωμεν ἐκ πόθου καὶ τι-
μῶμεν πανευλαβῶς, γενοῦ ἡμῖν πρέσβυς, πρὸς τὸν Θεὸν παμμα-
καρ, θερμῶς ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς καταδίκης μου.

Οὐδόλως ἐξίσχυσαν τῆς Χριστοῦ ἀγάπης χωρίσας, ὑπερθαύ-
μαστε Μιχαήλ, ἀνόμων οἱ παῖδες μυρίας κἂν βασάνων, ποικίλας
τε κακώσεις, σοὶ ἐπεκτείνοντο.

Τὸ Τρισάγιον κλπ.

